Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilm Thư Viện Đại học Cornell)

NĂM THỨ SÁU SỐ 732 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY THỨ BẢY 16 JUIN 1928

HÃY HÚT THUỐC DIẾU HIỆU JOB

Đông Pháp Thời Báo

MỖI TUẦN LỄ XUẤT BẢN BA KỲ, THỨ BA, THỨ NĂM VÀ THỨ BẢY

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1893

LA CIGARETTE BASTOS PLAIT A VRAIE DE VRAIE

Bàn hội xét về cái bản-thảo điều lệ khẩn đất

Từ hai hôm rày các nghị-viên Namkỳ đã phái người đại biểu đến nhóm tại viện Thương-mãi mời mà biện bác các điều khoản trong cái bản thảo về thể lệ khẩn đất của bộ Thuộc-địa gởi sang mà chúng tôi đã nhiều phen nói đến.

Ngoài Bắc-kỳ cũng có phái ông Lecomte vào dự hội, trên Nam-van lại có ông Espinet thay mặt.

Ông Outrey chủ tọa.

Bên Annam thì có ông Bùi-quang-Chiêu, ông Lê-quang-Liêm, ông Trương-văn-Bền.

Làm trót hai ngày mới tính xong cái tờ phản-kháng lại với cái bản thảo của ông Thượng thuộc-địa.

Tờ ấy nói những gì?

Tưởng nên theo báo Imparital mà chỉ chia ra ba mục, rồi cứ đó đó mà bàn qua từng mục coi thử cái tờ phản-kháng ấy phải hay là quấy, lợi hay là hại cho dân Annam ta.

. . .

I.--Phải lấy luật thường mà xử trị mấy tờ cổ-phiếu canh nông của Đông-Pháp.

Mấy tờ cổ-phiếu canh nông tức tiếng Pháp gọi là « Valeur agricole », nghĩa là mỗi khi bộ lập một cái hội canh nông nào, thì bộ thường hay dùng kiểu công-ty nặc-danh mà kêu hùn. Mấy cái giấy hùn ấy cứ theo như luật thường thì họ có thể đem ra mà bán ngay, nhứt là bán ở nhà « Bourse » Paris. Vậy mà từ bấy lâu nay đã có nhiều người qua đây, hoặc nhờ thân thế, hoặc cậy tiền tài mà xin khẩn đặng một miếng đất, thì làm ngay ra cổ-phiếu mà đi bán, chớ không trồng tỉa gì hết. Còn những nhà trung lưu bên Pháp, hễ nghe nói đất của Đông-dương thì thích lắm, cứ vác tiền ra mua, rồi bị lường gạt mà không hay. Tỷ như vụ đất Darlac, nghe đâu như tuồng người đứng mướn đã mượn tên Darlac mà kêu hùn đặng những đến hàng triệu. Bởi vậy nên chi trong cái bản thảo của bộ thuộc-địa mới định hạn khẩn rồi chỉ nằm mới đặng phép đem phiếu ra nhà « Bourse » Paris mà bán.

Làm vậy là phải, thế mà mấy ông bên nầy lại hết sức cựtuyệt, không chịu dễ đến chín nam, mà xin cứ chiếu theo luật thường. Chỉ duy có một mình ông Outrey chịu theo ông Thượng Thuộc-địa mà thôi.

. . .

II — Giúp cho các đồn điền nhỏ nhỏ.

Muốn giúp cho các cuộc đồn-điền nhỏ nhỏ, thì tất nhiên phải hạn chế không cho mấy hội lớn choán dựt hết đất cát. Vì lẽ ấy mà trong cái bản thảo của bên bộ Thuộc-địa mới định ai xin khẩn quá 4.000 mẫu thì phải đo bên Pháp mà xin.

Điều đó cũng phải. Là vì ở bên nầy thường hay tư vì mà cho nhiều hội một khoảnh đất quá nhiều, quá lớn. Vậy mà mấy ông bên nầy cũng không chịu theo, quyết xin cho ông Toàn-quyền đặng phép cho khẩn đến 10.000 mẫu.

Trong bản thảo bên bộ lại còn buộc mỗi khi ai muốn khẩn đất, thì phải có chứng rõ có đủ tư-bổn ít nữa là một phần ba cái số tiền phải chấm dùng dặng khai-phá.

Đến đây có ông Bùi-quang-Chiêu xin phải miễn điều ấy cho những nhà bổn-thổ. Vì trong nhà một người bổn-thổ có đến năm bảy tay làm; chứng ấy tưởng cũng đủ chứng là có sức.

Có nhiều ông không chịu. Song rốt lại bản hội chịu theo lời của ông Bùi mà định xin sở đất khẩn nào dưới ba trăm mẫu, thì khỏi chứng có số tiền khai-phá.

Ông Bùi-quang-Chiêu xin vậy là thật phải. Chỉ tiếc sao ông Bùi không nhơn dịp ấy mà xin chia ngay đất ruộng và đất Caoutchouc ra làm hai hạng khác nhau. Đất Caoutchouc thì trừ vậy là phải. Chớ còn đất ruộng, theo ý tôi tưởng mỗi khi mà buộc phải chứng số tiền khai-phá, thì tưởng cũng ít người điền chủ nào đám khẩn quá 300 mẫu. Và cái chữ chưng số tiền khai phá « justifier le capital » thật cũng còn chưa rõ. Hồi đây họ lại buộc phải dam tiền đóng ở kho nhà nước như đã buộc mấy người đi đấu giá đất mới rồi đây.

III. — Thi hành ở Đông-Pháp những luật lệ thuộc về sự rủi ro trong khi làm việc và thi hành các khoản bảo trợ. Mà thi hành cho những người làm công Langsa mà thôi.

Các đều luật ấy là những điều luật của các đảng lao-động đã trăm cay ngàn đắng mà gầy ra. Nên bên Âu-châu, những người lao-động mỗi khi làm công có xảy ra chuyện chi rủi ro, thì chủ phải bồi thường, mỗi ngày không làm quả tám giờ, chủ lại còn phải lo lập tiền hưu-trí, lập nhà dưỡng lão cho các người làm công già yếu vân vân.

Đem sang thì hành ở bên nầy là một đều rất tốt. Vậy sao mà lại thi hành cho người làm công Langsa mà thôi. Sao vậy? sao vậy?

Vậy chớ tình-cảnh khốn đốn thê-thảm của dân làm Caoutchouc ngày nay không đáng cho luật pháp bảo-hộ sao?

CẢM-TÌNH CỦA DÂN

Cao-ly đối với Tàu

Bức thơ của một nhà Cách-mạng Cao-ly gởi cho những đồng-chí trong đảng Cách-mạng Tàu.

Hỡi này, ...

. . . . . ta thấy các bảo đảng lớn những nước đòi độc-lập, như Ấn-độ, Ai-cập, Ma-rốc, Phi-luật Tân v. v.. cùng phong-trào đòi độc-lập đã tràn khắp 5 châu, tức như Cao-ly là một nước rất nhỏ, mà cũng vận-động cách-mạng, cũng yêu cầu độc-lập, gần nay đã hầu thành cơ sở dân quốc. Mới đây, đối với việc Nhựt-bổn tàn bạo ở Tế-nam, một viên lãnh tụ trong đảng cách mạng Cao-ly là An-xương-Hiệu tiên-sanh có gởi cho đồng-chí trong đảng Cách-mạng Tàu một bức thơ thống mạ người Nhựt, và khuyên người Tàu nên cố đồng tâm hiệp lực, đặng đánh đổ chủ nghĩa đế-quốc. Thơ dài lược như vầy:

« . . . Về việc Tế-nam, đủ rõ cái chủ-nghĩa đế-quốc rất thâm độc của giống lùn. (1) Ai ngờ thấy lũ cũng phải tìm gan điên tiết, hướng chi hai dân-tộc Trung Hàn tựa nhau như xương với thịt... Sự thạnh suy của giống lùn, rất quan hệ với cuộc sanh tồn của Trung Hàn hai nước. Phàm trong đồng chí, phải nên nằm gai nếm mật, gối mác kề đao, quyết với giống lùn một trận tử chiến, sự rửa thẹn bao thù, tưởng cũng chẳng khó. Tôi đầu tài hèn sức kém, không làm gì được, nhưng cũng xin quét những đồng-chí trong đảng cách-mạng nước Hàn, (tức Cao-ly) rồi cả chiến-trường, cùng anh em cùng hết sức xông pha, đặng tranh lấy cơ sanh tồn trong giây phút.

« Đối với tình thế ngày nay, không chi bằng: hai giống Trung Hàn đốc lòng hiệp lực, đó là điệu sách thứ nhứt trong mục-đích công cọng của hai dân-tộc

(1) — Tức là Nhựt-Bổn.

(*Coi tiếp qua trương thứ 2*)

Mà sao cũng không thấy các ông nghị-viên Annam nói gì đến vấn-đề ấy hết?

. . .

Đại-khái cái chuyện phản-kháng với bản thảo bên bộ thuộc-địa là như vậy đó. Nghe nói quan toán-quyền Monguillot cũng đã chuẩn y theo. Rồi đây sẽ gởi sang Pháp. Bên kia định lẽ nào chưa biết.

Chỉ có một đều mà chúng ta nên chú ý, là trong mười mấy người nghị-viên Langsa, mà ta chỉ có ba ông Annam. Cũng như lời tôi đã nói ở đây, giá tỷ như làm vậy mà có thiệt hại cho quyền lợi dân Annam, thì ba ông cũng không biết làm sao đặng.

Vậy mà đã có tờ báo nọ, nhơn dịp nầy mà ca-tụng cái chủ nghĩa Pháp Việt-Đề-Huề một cách rất điệu vị.

Ừ phải, chứng nào mà chúng tôi phần ít, tất nhiên không có thế lực gì hết thì mấy ông đã thã dọng trăm, đủ kèn đủ quyền, thà hồ thân ai đề-huề.

Mà thôi, theo địa-vị mấy ông thì làm vậy là phải.

Mà tôi cũng xin mấy ông cho tôi than đây là không sái vậy.

DIỆP-VĂN-KỲ.

THỜI CUỘC NƯỚC TÀU

Tưởng-giới-Thạch từ chức

Tin ấy đã đích thiệt chưa? — Tại sao mà Tưởng lại từ chức? Tưởng từ chức rồi, thời cuộc nước Tàu sẽ trở ra làm sao?

Tin A. R. I. P. đã cho hay rằng Tưởng-giới-Thạch từ chức. Song kỳ báo trước chúng tôi chưa nói là vì chưa tin.

Nay lại có tin tương-cảng nói tiếp rằng Tưởng-giới-Thạch mượn tiếng Bắc-phạt nay đã thành công mà gởi thơ xin với chánh-phủ Quốc-dân cho từ chức; chớ lý thiệt là vì bởi Phùng-ngọc-Tường lên đến Bắc lo mong lòng tiếm, nhè quân Diêm-tích-sơn mà vậy, nên Tưởng lấy làm chán ngán mà thối vị. Lại có tin khác nói rằng vì Đệ-nhứt-đoàn quân là quân của Tưởng-giới-Thạch không kéo lên đặng Thiên-tân Bắc-kinh mà làm cho Tưởng thối chỉ. Còn Phùng-ngọc-Tường thì dương đánh với Trương-tôn-Xương ở Thiên-tân dữ dội lắm.

Tàu với ta tuy cũng chẳng xa xuôi gì lắm, song cũng là một xứ xa Xa thì hay có nhiều tin không thiệt.

Song chiếu theo đó, thì có lẽ Tưởng thấy nhọn tình mà chán ngán, nên muốn lui bước đặng cùng Tống-mỹ-Linh trở về Thượng-hải.

Lạ chi quân Cách-mạng nay đã lấy Bắc-kinh rồi, còn thành-Phụng-Thiên hôm nay cũng đã theo quân Cách-mạng mà kéo ngay là cờ « Thanh-thiên-bạch-nhựt » lên cao, thì chi cho khỏi mấy chủ liệt-cường sợ Tàu nhứt thống mà xúi dục Phùng-ngọc-Tường [illegible] như vậy.

Song nghe chánh-phủ Quốc-dân chưa chịu cho Tưởng thối vị, mà ý Tưởng cũng còn muốn ở lại trừ cho tiêu cái dã-tâm của chú Phùng.

Nếu như Tưởng cứ lo khiết-thân mà bỏ ngang thời-cuộc, thì Tưởng lại đi theo cái bánh xe úp của Tôn quốc-Phụ ngày xưa.

Cũng Tôn-Văn nhường cho Viên-thế-Khải lo gánh vác công việc nước mới có cái mưu lập đế-chế mà gây họa cho dân Trung-hoa đến ngày nay.

Tưởng-giới-Thạch là một người cao kiến, thì có lẽ đâu mà dã vội quên cái gương ngày trước?

Hay là vì khi Tưởng trở lại lãnh chức Tổng-tư-Lịnh đem binh Bắc-phạt có hứa hễ thành công thì thối bộ ngay, mà nay phải lém y lời hẹn?

Làm vậy là Cách-mạng đâu đã thành công. Còn phải lo chấn chỉnh Trung-ương chánh phủ lại.

Hiện nay đã có tin Đàm-diên-Khải là một ông Độ-ủy của Nam-quân sắp lãnh chức Trung-hue Tổng-thống. Song cũng chưa chắc đã chánh phủ ở Bắc-kinh hay là đem về Nam-Kinh.

Dầu cho cuộc tổ chức nội chánh nay mai có lẽ cáo thành, cũng phải xử sao cho xong cái vụ Tế-nam, phải điều đình sao cho binh Nhựt đừng chiếm-cứ Đông-tam-tỉnh nữa.

Và còn các điều ước bất-bình-đẳng, thì sẽ tính sao đây?

Ôi, thời cuộc nước Tàu ngày nay dương còn rối bời như vậy, mà quả như Phùng-ngọc-Tường đã phản trắc như tin điện tin cho hay, thì rồi đây lại gây ra một cái vạ quân phiệt như cũ.

Vạ quân phiệt hãy còn thì Tưởng-giới-Thạch chưa có lẽ gì mà thối vị.

D.

Câu chuyện hằng ngày

MÌNH CỨ BỊ LỖ LUÔN

Các bạn làm tàu ở chiếc d'Artagnan ở Tàu mới về có thuật chuyện rằng hôm tàu d'Artagnan ở Nhựt-bổn về đến Thượng-hải, một ít anh em Annam dưới tàu lên bờ ngo chơi. Khi dương đi, thình lình bị lính Nhựt ở đó chạy ùa lại đánh. Hoảng hốt không biết duyên cớ gì, đến sau mới hay là mấy chủ Nhựt tưởng các anh ta là người Tàu mà sao dám đi nghinh ngang trong các tô-giới như vậy.

Nghe nói, nghỉ lại mà phát ngán! Nhựt với Tàu giận nhau ở Tế-nam, Đông-tam-tỉnh, mà Annam mình cứ chịu lỗ mãi. Khách trú ở đây tẩy-chay tàu buôn Nhựt, mình cũng đã thấy lỗ. Mà đông đình đi chơi ở Thượng-hải, rủi gặp lúc người ta đương giận nhau, mình cũng bị đòn. Ngán cho cái thân Annam thiệt!

Vậy đó là xã-hội tương-quan. Song mỗi khi xã-hội có đều chi ra vẻ tương-quan mình mỗi thấy lỗ. Lạy các bác, để chúng tôi yên!

Nếu như loài người đã không theo đặng như lời đức thánh Giê-giu. « Chúng bay hãy thương yêu lẫy nhau! » thì chúng nên lấy câu nầy làm tôn chỉ; « Ai thấy kẻ nầy! »

. . .

CẦM LẠY CÒN LẠY

Vừa rồi có người đọc báo gởi thơ đến xin bổn-báo dịch đăng cái tờ thông-tin của quan Thống-đốc Nam-kỳ truyền cho các quan chủ-tỉnh phải khuyên quan viên Langsa tùng-sự trong các tỉnh đãi người Annam cho có lễ phép.

Song tôi nghĩ có gì nữa đâu mà đăng. Và tôi cũng đã nói từ lẽ không đều do ở nơi mình.

Nếu như mình thấy mặt ai, cứ cúi xuống lạy đâu, thì một trăm tờ thông-tư như vậy cũng chẳng làm chi, huống là một tờ.

Tôi còn nhớ ông đốc-phủ kia, cứ mỗi đầu năm tây, khàn đen áo lớn, đất mấy thầy nhỏ đi đến chúc mừng ông Thống-đốc Nam-kỳ. Ông đó đã có tiếng hay lạy, nên một hôm, trước khi đi vô, mấy thầy đã dặn: Chuyến nầy đừng lạy, nghe quan lớn!

Ấy vậy mà vô nói chi làm ba tiếng cuối xuống mà cuốc đất, làm cho mấy thầy mặc đồ langsa té lên, té xuống gần chết.

Ta mà cón đề bên như vậy, mong gì ai trọng ta!....

Lạ thiệt, cái thói đụng ai lạy nấy như tuồng in đã thấm-nhiễm vào óc mình bao giờ. Cho đến nỗi từ xưa vua Thánh-Thái đã có ra chỉ dụ cấm dân không được lạy người sống, mà vẫn cũng cứ cuốc như thường.

Cầm lạy mà cứ lạy thật là mỏi chuyện xưa nay chưa từng có!

Lạy thét, có khi khỏi tập thể-thao!

TÂN-VIỆT

THI BẰNG TIỂU-HỌC TÂY

Kỳ thi bằng tiểu-học tây (*brevet élémentaire*) đã khởi sự sáng thứ năm 14 Juin vừa rồi.

Đầu đề bài điều chữ Langsa như vầy:

Quelle est la qualité morale que vous souhaitez le plus vivement acquérir? Justifiez votre choix en analysant cette qualité et en montrant quelle est son importance.

Ai là thủ-phạm trong án « Thái-bình-dương đại chiến » sau nầy?

(*Tiếp theo*)

Điều ước Thiên-tân và Bắc-kinh là kết quả việc Tàu bị thua trong trận Anh-Pháp liên quân, cho nên tới khi chia tang hai nước cũng sút-soát như nhau. Còn hai nước đánh hồi là Nga với Mỹ, thì Mỹ tuy không có phần trong hai khoản cắt đất, bồi tiền, nhưng mà các quyền lợi khác, cũng không kém miếng nào; đến như Nga lại ghê-gớm lắm, ngoài cái phần « ăn đều » với các nước, lại có một phần đặc-biệt. Năm 1860, Nga với chánh-phủ Mãn-châu ký một khoản điều-ước rằng: theo một giải về miền mấy con sông Ô-tô-Lý, Tông-a-sát v. v. phía đông là đất của Nga, phía tây là đất của Tàu. Theo trong điều-ước ấy, thì Tàu mất về Nga một miếng đất cũng khá lớn, bề trường hơn 20 Kinh-độ, bề khoát hơn mười vĩ-độ.

Cứ như mấy thứ điều-ước đó, Tàu đã chịu ép một bề ở dưới quyền áp-chế của liệt-cường. Vậy mà liệt-cường đã tha cho chưa? Chưa tha, ...

Tòa kiểm-duyệt

bỏ hết một đoạn

Sau khi hai điều-ước Thiên-tân và Bắc-kinh đã ký-kết, liệt cường lại nhằm lúc Tàu có loạn Hồng-tú-Toàn mà tự-do đánh-cướp quyền-lợi, phần nhiều chẳng căn-cứ ở điều ước nào cả.

Năm 1876, Anh lấy cớ người Tàu giết mất của Anh một viên sát-thị ở Vân-nam, bắt Tàu phải ký thêm điều Chi-phân. Trong điều nầy buộc Tàu bồn khoản như vầy:

1 — Phải để Anh điều tra phủ Đại-lý ở Vân-Nam và mấy nơi khác, đặng về sau làm đất thông thương. 2 — thêm mấy xứ Vu-hồ, Nghi-sương. Ôn-châu, Bắc-hải làm bến thông thương 3 — tại phủ Trùng-khánh Anh được đặt một viên thương-nghiệp-thị-sát, để điều tra tình hình kinh-tế ở Tây xuyên. 4 — Anh được đưa các nhà thám-hiểm tới một giải Cam-túc, Thanh-hải và Tây-Tạng. Tàu phải bảo-hộ. Ngoài bốn khoản đó, năm 1890, Anh lại bắt Tàu thêm vào điều ước chi-phân một khoản nữa, là: nhận phủ Trùng-khánh làm đất thông-thương.

Cứ như mấy mớ điều-ước nói trên, trói buộc đã chặt chẽ, người Tàu cũng chẳng còn sức nào mà cựa quậy được, ...

Tòa kiểm duyệt

bỏ hết một đoạn

Về cái ngôn nầy, người Tàu trong khoảng từ trận nha-phiến chiến tranh tới trận Trung-Nhựt chiến-tranh, cũng bị mấy điều áp bức, ngoài việc ký những nước ta làm thuộc-địa nước Pháp, mà người Tàu gần nay họ vẫn nhận tranh là quốc-sĩ của họ, thì lại còn mộ đều áp-bách hơn, tức là những Điền-điện cho nước Anh.

Nguyên trước Diến-điện vẫn là phiên-thuộc của Tàu. Sau khi người Pháp đánh mất lấy nước ta, người Anh sợ mất phần cũng đánh Diến-điện, bắt giữ Tàu ở can-thiệp vào việc đó. Nhưng mà Anh, chẳng những không trả lại Diến-điện, mà lại bắt Tàu phải nhường Diến-điện làm thuộc-địa của Anh, điều ước đó ký kết năm 1886.

Tòa kiểm-duyệt

bỏ hết một đoạn

Năm 1871, vì cái vấn-đề « khosi sống » ở Đài-loan, Nhựt-bổn gây sự đánh nhau với Tàu. Tới năm 1895 Tàu phải ký với Nhựt điều-ước Mả-quan. Trong điều-ước ấy những khoản trọng yếu như vầy:

1° Tàu phải nhận Cao-ly là nước độc-lập

2° Phải bồi binh-phí cho Nhựt hai trăm triệu lượng bạc.

3 Phải xắn cho Nhựt xứ Đài-loan, bán đảo Liêu-đông và các đảo Bành-hồ.

4° Đối với thần-dân Nhựt-bổn, Tàu phải đãi như mấy nước ân-huệ thứ nhứt, và phải để mấy xứ: Sa-thị, Trùng-khánh, Tô-châu, Hàng-châu làm đất thông thương.

Về sau ba nước Nga, Đức, Pháp hiệp nhau cưỡng bách Nhựt-bổn phải trả lại Tàu bán đảo Liêu-đông mà bắt Tàu phải bồi thêm cho 30 triệu lượng bạc nước. Từ đó thế lực của Nhựt ở Tàu cũng như mấy nước mà Tàu đã ký nhận ở điều-ước Nam-kinh.

Bấy giờ các nước thấy Nhựt đánh Tàu một trận mà được bấy nhiêu quyền-lợi, mới đua nhau dùng thủ đoạn xâm lược bằng một cách cấp tiến, nhao nhao kiếm cớ mà áp-bách người Tàu một lần nữa.

Năm 1897, nước Đức lấy cớ Tàu giết của Đức hai người giáo sĩ, phái quân hạm đánh chiếm Giao-châu. Năm 1898, Đức bắt Tàu phải đính điều-ước nhường Giao-châu làm tô-giới của Đức, hạn trong 99 năm, người Đức được quyền khai-mỏ và đặt đường xe lửa ở miền Giao-châu Tế-nam.

Đức đã sáng lập lệ đó, Nga liền nối theo. Cũng năm 1898, Nga bắt Tàu phải lập điều-ước tô giới ở Lữ-thuận và Đại-liên-loan, hạn trong 25 năm, và được quyền đặt đường xe lửa ở mấy xứ Đông-thanh Cát-lâm v. v.

Anh lại vin lẹ của Nga, bắt Tàu phải lập điều ước Quảng-châu-loan cho Pháp trong 99 năm.

Anh lại ganh tỵ với Pháp, yêu cầu Tàu phải nhượng thêm toàn bộ xứ Cửu long, và các đảo gần đó ôn nhỏ hơn 40 chỗ đặng lấy nơi chứa cự với Pháp.

(*còn nữa*) T.

LÊN ĐANG QUANG

Nghe đâu đến ngày 28 Juillet nầy thì vua Monivong xứ Cao-mên sẽ làm lễ đăng-quang (*nghĩa là lên ngôi vua*)

Việc nước Tàu

Có tin Thượng-hải nói rằng chính-phủ Quốc-dân có ý muốn chọn Đàm-diên-Khải lên làm tổng-thống Trung-hoa dân-quốc, Hiện nay Quốc-dân-đảng đương còn phân-vân chưa biết nên lấy Nam kinh hay là Bắc-kinh làm nơi thủ-phủ (*siège du gouvernement*) cho dân-quốc.

Mới có tin Thiên-tân nói rằng quân cách-mạng đã chiếm cứ Thiên-tân rồi. Nguyên lúc quân cách-mạng kéo đến thì *Trương-tôn-Xương* phải dẫn tàn binh mà chạy ngay, vì các tướng của Tôn đều dão-qua theo về bên quân Cách-mạng cả.

Quán Ven Đường 28-Jan-2022

Phải sửa đổi cách thâu thuế

Thế-giới còn có quốc-gia Chánh-phủ, thì nhơn-dân còn phải cô bổn-phận đối với Chánh-phủ. Trong các bổn-phận của kẻ làm dân, sự trả thuế là một. Nước nào cũng vậy, chánh phủ phải lấy thuế của dân mới có tiền để làm những việc công-ích cho dân và mướn người làm những việc công-ích cho dân. Muốn cho dễ hiểu, xin lấy ngay cái xe hơi làm ví dụ: chánh-phủ cũng như cái xe hơi, quốc-dân cũng như người cầm máy, mà tô-thuế tức là dầu-xăng. Nếu người cầm máy là nhứt-ban quốc dân kia, không chịu chiếu lệ chế « xăng » vào nồi máy chánh-phủ, nghĩa là không chịu đóng góp tô thuế, thì cái xe quốc-gia ắt phải đình-đốn mà không thể chuyển động thường xuyên được.

Song xe hơi có nhiều thứ: xe *Hotchkiss*, thì ít bao « xăng » hơn xe *Dodge*, mà xe *Citrcên* lại càng ít hao « xăng » hơn xe *Hotchkiss*. Quốc-gia cũng thế, hễ nước nào chánh-trị tổ chức được hoàn thiện thì dân nước ấy trả thuế không bao nhiêu, mà nước nào chánh-trị tổ chức không được hoàn-thiện thì dân nước ấy phải trả thuế rất nặng nề.

Bài nầy nguyên không phải là một bài khảo cứu về vấn-đề tô-thuế, song sở-dĩ có mấy câu dông dài như trên đó, là cốt để tỏ ra rằng kẻ viết mấy giòng nầy cũng là một người biết rõ bổn phận-công-dân, chớ chẳng phải thuộc về phái tuyệt-đích phản-kháng và nhứt-định chối-cãi sự cần-thiết của thuế mà đâu.

Đã vậy, thì những điều mà luận-giả nói ra sau đây là lấy tư-cách của nhà ngôn-luận đứng gì ứa chánh-phủ và quốc-dân, vì sự lợi-ích chung của đôi bên mà tỏ bày ý-kiến, mong sao cho tình dưới đạt đến trên, tình trên thông đến dưới, ấy là mục-đích của chúng tôi vậy.

Thôi, xin nhập-đề.

Lóng nầy chính là mùa đóng thuế thân đây.

Gần nay, ở Saigon cũng như ở các tỉnh, đi đâu cũng thấy lính cảnh-sát hỏi giấy nghiêm nhặt lắm.

Lại cứ như tin đăng ở các báo, thì độ nầy thường thường tối nào ở các bót có Saigon cũng có đến hàng mấy trăm người bị giam vì không có giấy thuế mới.

Vả lại ngoài cái số những người bị bắt đó, còn thiếu gì những người cũng không có giấy mới mà không bị lính bắt.

Vậy cứ xem đó thì đủ biết rằng hiện nay nội trong thành-phố Saigon nầy số dân chưa đóng thuế vẫn còn nhiều lắm.

Nay thử hỏi tại cớ gì mà số dân lậu thuế lại nhiều như vậy?

Bởi dân nghèo quá mà đóng thuế không nổi chăng?

Bởi dân cương-ngạnh mà không thèm đóng thuế chăng?

Không, không; theo như chúng tôi đã xét kỹ, thì sở-dĩ có lắm dân lậu-thuế, chẳng qua là bởi hai nguyên-nhơn sau nầy:

Một là đối với những người thuở nay chưa lấy giấy thuế Saigon hay là có giấy rồi mà đánh mất, sở thâu thuế buộc phải đóng đến 12 đồng mới được lấy một cái giấy mới, như thế thì nặng quá. Số tiền ấy đối với những người giàu có hay là có lương bổng khá hậu thì không sao, nhưng đối với hạng bần-dân lao-động thì thiệt là to tát quá, nhiều người không thể đóng nổi mới lần đến *mười hai* đồng!

Ấy là một cớ.

Còn cớ thứ hai là nội bất-tiện trong sự đóng thuế. Vả dân-số Saigon thì rất đông, mà chỗ thâu thuế thì nhà-nước chỉ đặt ra có một. Thường thấy nhiều người lận tiền đến nhà Kho-bạc (tức là chỗ thâu thuế) một lần, hai lần, hoặc ba, bốn lần, cứ chực đóng thuế mãi mà vẫn không làm sao đóng được.

Mà mỗi ngày có đến hàng mấy chục con người ta chờ đợi lại nhà Kho Bạc như thế. Như thế thiệt là bất-tiện cho nhơn-dân lắm! Nhiều người vì thế mà nản chí ngã lòng. Thôi thà để liều rủi có bị lính bắt thì trả tiền phạt, chớ không lẽ cứ bỏ phế công ăn việc làm để lới khoa-bạc mà chờ mãi hết ngày kia qua ngày nọ hay sao?....

Ấy lại là một cớ.

Vậy nay muốn cho số dân lậu thuế giảm bớt thì chỉ phải mau mau bổ-cứu hai mối tệ vừa mới kể ra trên đó là đủ.

Một là phải cho người nào chưa đóng thuế Saigon hay là đánh mất giấy thuế cũ được phép chỉ trả sáu đồng để lấy giấy thuế mới.

Hai là trong mùa thuế nầy, phải đặt thêm ra nhiều sở thâu thuế, để cho nhơn dân khỏi phải cái khổ chờ đợi như các cách bây giờ. Còn nhớ ngày năm ngoái nhà nước vẫn để cho mấy ông hộ trưởng được cái quyền thâu thuế thân và cho biên-lai tạm, ấy cũng là tiện cho nhơn-dân về sự đóng thuế lắm. Thế không hiểu tại sao năm nay nhà-nước lại rút mất cái quyền ấy của các ông hộ-trưởng?

Bằng như chánh-phủ không chịu xét kỹ sự tình mà sửa đổi lại cách thâu-thuế, thì số dân lậu thuế vẫn nhiều, ấy đã là một cái hại to cho chánh-phủ, mà những sự bất-bớ càng lắm, thì chánh-phủ lại thêm mang tiếng với nhơn-dân.

Mấy lời nông-nổi, mong rằng chánh phủ sẽ vì dân-lợi mà thái-dụng cho.

PHIÊU-LINH-TỬ

Cuộc hát làm nghĩa

Hôm 14 Juin vừa rồi, các học-sanh trường Nguyễn-Phan-Long có tổ-chức một cuộc hát cải-lương, hát tại rạp Thanh-Xương đặng lấy tiền giúp cho bọn học-trò khó bên Pháp. Bát đầu cô *Nguyễn-thị-Nghĩa* đứng ra đọc một bài diễn-văn, lời lẽ thống thiết khiến cho khán-giả đều vỗ tay khen ngợi. Kế đến các học-sanh ra diễn tuồng « *Châu-Trần Tiết-Nghĩa* » vai nào vai nấy thật là đúng đắn, không khác gì bọn nhà nghề Cải-lương vậy. Tuy rằng trời mưa mà khán-giả đến xem cũng khá đông.

Lại nghe tới đêm thứ bảy 16 Juin nầy, họ còn diễn lại một đêm nữa, diễn tại rạp hát Dakao. Vậy đồng-bào ta, cũng nên đến mà xem, trước mua vui sau làm nghĩa. B. B.

Một câu chuyện

trong bữa tiệc của vợ Tưởng-Giới-Thạch và vợ Phùng-Ngọc-Tường

Bữa trước vợ chồng Tưởng-Giới-Thạch ở Hiếu-nghĩa về Trịnh-châu, vợ Phùng-Ngọc-Tường là Lý-đức-Toàn nữ-sĩ tại bộ vận-thâu tư lệnh thiết tiệc mời vợ Tưởng-Giới-Thạch và bọn Tổng-Tử-Vân Thiệu-Lực-Tử lại rước 5, 6 người đồng-chí trong hội phụ-nữ vận-động cùng tới bồi tiệc. Bữa tiệc đó rất nhiều chuyện trò về tình hình cuộc phụ-nữ vận-động. Vợ Phùng-Ngọc-Tường và các nữ đồng chí cùng ân cần hỏi han về tình thế phụ-nữ trong đạo quân thứ nhứt, một người nữ đồng chí hỏi vợ Tưởng: « Về bên ấy, con gái ở trong xã-hội làm nhiều việc lắm có phải không?

— Nhiều lắm, vô-luận xứ nào, các cơ quan, các đoàn-thể, các bộ về quân giới, chánh giới, đều có con gái đờn-bà tham dự.

Lại người nữ đồng-chí khác, hỏi: « Bên ấy các con gái có hay nói chuyện luyến ái không?

Vợ Tưởng tủm tỉm cười chưa trả lời, Thiệu-lực-Tử đáp ngay rằng: « Có chứ. Chẳng hay bên ấy nữ đồng chí có nói tới luyến ái không? »

Người nữ đồng-chí ấy thẹn đỏ mặt. Vợ Phùng lại tiếp luôn rằng: chắc là cũng có.

Coi vậy thì luyến ái có lẽ to hơn cách-mạng.

Chứ Pháp

BÂY GIỜ DỄ HỌC LẮM

nhờ cách dạy của

CÁNH TRƯỜNG

Rapid' Progress

boite postale 48. — *Cholon*

Lo ròng gởi bài đến nhà cho những nhà lỡ hội

Hỏi thăm, xin gởi một con có 5 chim

Họa ảnh trên hàng lụa, trên sánh, trên kiếu. — Hỏi thăm gởi một con còn 5 chim.

Boite postale 48, CHOI ON

CẢM TÌNH CỦA DÂN

Cao-ly đối với Tàu

(*Tiếp theo*)

ta. Nếu không thế, sanh mạng của hai dân-tộc sẽ không lấy gì mà giữ gìn. Cổ, kim, đông, tây, mấy nước bị mất đất, tiệt nòi, cũng do ở chí ý dân-tộc không được thống nhứt. Vậy thì anh em đồng-chí, không cứ bực nào, phải nên bỏ hết lòng riêng, buộc chặt mối đoàn-thể, mới có thể chống giặc ngoại giữ quyền nước mà dựng nên xã-hội mới.

« Hiện nay bên quí quốc, giặc ngoại rất nhiều, không phải chỉ một giống, nhưng mà hung tàn thứ nhứt, thì là giống lùn. Nếu giống đó mà không trừ xong, thì cuộc sanh tồn của hai dân tộc Trung-Hàn sẽ phải nguy vong, sự hòa bình của Á-đông cũng không có hy vọng.

« Đương vào cơ-hội nguy bách nầy, trước hết ta phải có kế hoạch rất thiết đáng, kỳ cho đạt tới mục-đích, rồi lại tiến một bực nữa, làm cho cuộc chiến trận của hai giống được hoàn thành, thì Trung Hàn hai nước may lắm, các dân-tộc bị áp bách ở toàn thế-giới may lắm. Cái thuyết Trung-Hàn hiệp tác, tuyên bá đã lâu, chỉ vì chưa có cách hành-động chánh-đáng, cho nên chưa có hiệu-quả. Đó thiệt là một điều rất nên ân nhân. Vậy xin các vị đồng-chí nên dốc lòng cùng tính. Nếu được nhiều người đồng tâm, việc gì mà chẳng xong. Xin các đồng chí cố công gắng sức.

« Kính chúc cuộc Bắc-phạt sớm-sớm hoàn thành ».

« Đại-Hàn dân-quốc năm thứ 10 tháng 5 ngày 15.

« An-Xương Hiệu kính thơ »

(*Dịch báo Tàu*)

CHUYỆN VỤI

Mấy nhà hay sang-sửa sanh-phần cũng nên biết

Thế-gian những hạng bạo chúa gian hùng, gặp thời đắc chí, lúc sống đã phú quí tôn vinh, lại muốn lúc chết cũng phong-lưu khoái-lạc, có nhiều người côn đương ân hại của trời mà đã đào sẵn mồ mả. Nào ngờ tội ác đã đầy chứa ở lòng người, sau khi thế-lực suy đồi, thì mồ mả cũng kiến-cố, nắm xương càng bị hình phạt nặng nề. Cứ như nước Tàu vừa Thủy-hoàng phi bao nhiêu của làm mả Ly-sơn mà vừa mới chôn xong đã bị Hạng-vũ khai-quật. Hay như Tào-tháo làm 72 cái mả-giả ở bờ Chương-hà để dấu lấy bộ hài-cốt gian-hùng, mà rồi cũng bị một viên thái-thú tìm-ra được, và đào lên mất. Nhưng đó là chuyện đã lâu ngày, gần nay ở Tàu lại mới phát sanh một việc cũng tợ như thế, mà có lẽ dân Tàu lại lấy khoái trá hơn, tức là việc hủy mồ Viên-thế-Khải.

Viên là một tay đại-gian-hùng ở Tàu hồi gần đây. Lúc sống chỉ được làm mấy năm *Đại*-tổng-Thống và chỉ được hưởng cái vị hoàng đế trong 83 ngày, rồi chết theo với chữ nghĩa đế-chế. Vậy mà độ trước, chánh-phủ quốc-dân đã tịch-biên gia-sản, mới đây, còn chỗ vùi nắm xương tàn của Viên, họ lại khai-quật lên nữa.

Chỗ đó Viên sang sửa rất lịch-sự và cực kỳ kiên cố: Phía trước có cổi cửa đá, cao hơn 2 trượng coi rất nguy-nga. Dưới có đường hầm, một đầu thông tới nhà riêng của Viên, một đầu thông vào chỗ đặt quan-tài. Đường hầm nầy rộng lắm, trong có khi trăm lính cảnh hề ai đút tiền bộ thì họ cho vào coi.

Đi hết đường hầm thì tới một tòa nhà rất rộng, một ngọn đèn vừa cháy lù-mù, trong nhà bài trí rất sang trọng, rỡ ra một chỗ ở của đứng đế-vương. Quan tài buộc giây sắt rất lớn treo ở giữa nhà, lủng-lẳng không tới đất. Mỗi bên cạnh có bốn chỗ ngồi. Lại có tám pho tượng. 4 tượng con trai, 4 tượng con gái, người nói đó không phải là tượng, chánh là xác thịt mấy người bị cường-bách phải chết theo Viên khi trước. Họ dùng phép hóa học mà làm cho khô đi, để cho khỏi nát, nhưng chưa chắc điều đó có phải không.

Coi như vậy thì Viên lo lắng sự thân hậu, kể cũng chu-chí hết sức. Vậy mà không giữ được hoàn toàn, ở đời biết thế nào là chắc.

Xem truyện này lại nhớ tới mấy năm trước, nước ta cũng có một nhà kia, cha con đương lừng lẫy, mồ sống còn chưa chôn, mà đã bị người ngoại-quốc khai-quật việc đó so với việc Viên-thế-Khải lại tức cười hơn nhiều. Có người nói rằng: Ở Á-châu bất cứ nước nào, những người đặt tên là Khải một hai khi hay bị đào mả, lẽ đó không biết có thiệt đúng không?

Vậy thì các nhà hay sang sanh ..ần, trong cũng nên biết.

Nhờ những sự tốt

BỀN BỈ, TỐT ĐẸP VÀ YÊM ÁI

xe monasix **RENAULT**

6 cylindre, thiệt mạnh chế riêng kiểu Du lịch và thành thị

Nhờ những sự tốt, nên không có xe nào bì kịp, máy móc đẹp đẽ, vả thùng xe cũng tốt, rất lịch sự cho một người đàn bà cầm bánh, nên nhiều người nói rằng không xe nào tốt đẹp, và cách thức cho bằng xe nầy.

Torpédo $ 2.350

Cité Intérieure $ 2.650

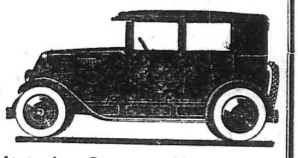

Société des Garages Charner

131-133, Boulevard Charner

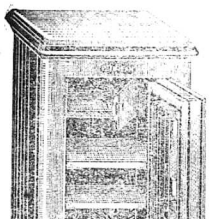

VÌ SAO....

Không mua liền một cái tủ sắt tốt và chắc hiệu

PETIT-JEAN HAY PHÉNIX

Lần lựa tới mai mốt mới mua, e có khi trễ quá, biết đâu nhà lở bị cháy, hay lở bị ăn trộm vào phá tủ lấy đồ, chừng đó có mất của mà khóc than, cũng không lấy lại được nữa.

Chi bằng phòng bị trước, tới hãng

Lucien BERTHET & Cie, 68 duong Charner

mà mua một cái tủ sắt hiệu Petit Jean hay là Phénix là vững vàng chắc chắn, khỏi phải lo sợ gì.

Trần duy Bình

42 Bd Charner

THUỐC CHẾ NƯỚC DƯỜNG HIỆU FAMEL

Có để bán trong các hiệu Đại-Dược-Phòng và những tiệm trữ bán thuốc Tây trong Lục-tỉnh

Chớ nên mua quá giá 1$10 một ve

Đại-lý miền Đông-Pháp

PHÁP QUỐC ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Môn bài 84-90, Đường d'Ormay, SAIGON

Ông Maurice BARBEROUSSE

Nhứt đẳng bào chế tối-sư cựu y-sanh đại Thiện-đường. -- PARIS

Quan Ven Đường 28-Jan-2022

Saigon.— Imp. Commerciale, C. Ardin, rue Catinat

Le Directeur-Gérant: Nguyễn-kim-Đỉnh

Carrosserie-Peinture-Housse

Đóng xe và sơn xe hơi

Tiệm Nam-Hiệp-Thạnh lãnh đóng đủ kiểu xe và sơn xe thiệt chắc-chắn và rất mau, may Áo Nệm (Housses), Mui-Xe (Capotes) và Diềm-Màn (Rideaux), có nhiều kiểu vải rất bền và đẹp. Có Ga-Ra (Garage) thiệt rộng cho mướn để xe hơi tháng hay là ngày. Giá thiệt rẻ.

NAM-HIỆP-THẠNH

SAIGON— 168 *Boulevard Galliéni*—SAIGON

(Đường xe điện mới đi Cholon, phía tay mặt).

Nên thừa dịp

Ngỏ cùng các ông đánh Tennis

Kể từ ngày 1er Juin 1928. Hiệu NGUYỄN-VĂN-TRẬN, Saigon, sẽ chưng dọn ra ngoài trước mấy hiên, 1 gian hàng bán rông giày cao-su, có trên mười mấy kiểu.

Bán rao hàng trong 1 tuần lễ mà thôi. Nên bán vốn, vì nhiều món lỗ vốn.

	Giá cũ	Giá bán rao hàng
Strand fleet foot	6 $ 50	4 $ 00
Universal oxford	4 50	3 10
Rep Cap	4 50	3 80
Carlo	9 00	6 20
Escarpins Lotus	5 00	3 95
Miami Kedo	7 50	5 80
Champion Keds	2 50	1 80
Caoutchouc noir	3 50	2 35
Mack fleet foot	4 50	4 20
Bullet fleet foot	6 50	3 90
Stroke fleet foot	4 50	3 00
Yacting fleet foot	3 50	2 80
Benson fla foot	3 50	2 30
Pastime Keds	6 50	4 70
Playground Keds	4 50	3 20
Cléo Keds	6 10	4 50

Sửa xe kỹ càng

Sơn xe thiệt đẹp và bền

Giàng xe lịch sự và chắc

Các ngài có xe hơi nên hỏi tại hãng

AUTO-HALL

Hãy đến viếng chỗ làm

Etablissements **BAINIER** *d'Indochine*

ĐÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

Nam-Ky

SAIGON

Bắt được giấy lương-y giả

Chiếc tàu d'Artagnan ở Hồng-kông lại bến Saigon, sở Thương-chánh xuống xét có tìm đặng trong rương một tên khách Kiều-cư kia một xấp giấy lương y chứng rằng tên khách ấy không có bịnh ch . Những giấy tờ ấy còn trắng, mà có quan lương y Strahan ký tên rồi và cũng có dấu ký tên của quan lãnh sự Pháp ở Hồng-kông là ông George de la Prade.

Sở mật thám xem kỹ những giấy tờ ấy mới biết là giấy tờ giả, những dấu ký tên của quan Lương-y và quan Lãnh sự đều là dấu ký tên giả cả. Ai ai cũng biết rằng khách kiều cư muốn sang qua Nam phải có giấy tờ của quan Lương-y chứng chắc rằng không có bịnh chi, nên bắt được những tờ giấy ấy quan hệ lắm, sở mật thám hỏi thì tên kiều cư ấy đập rằng chỉ phải mua ở Hồng-kông thì được. Chánh phủ đã cho quan Lãnh-sự ở Hồng-kông hay hầu xét-tra cho rõ vụ nầy

Một tên khách có bịnh truyền nhiễm không cần xin giấy lương y có miếng giấy giả ấy à dủ sang qua đây làm ăn có phải là đem bịnh truyền nhiễm qua xứ ta chăng?

Một phương thuốc cứu thế

Thứ thuốc dán nầy chuyên trị nhứt thiết các chứng bàn chơn đau lở lâu năm, vô danh thủng độc, ghẻ ở lớn, phong thấp (tê nhứt) và chứng đã diệt tổn thương (bị té ngã và đánh đập bị thương tích). Các chứng ấy thuốc dán nầy dán vào đều thấy hiệu nghiệm lập-tức.

Nếu các vị có mua, xin nhận coi hiểu nhãn « *Phi lảo* » thì mới là thiệt chắc, và khỏi sự sai lầm.

Nay đem các chứng dã thì nghiệm được biên ra sau đây;

1· Một trị chứng « vô danh thũng độc » (các chứng sưng).

2· Một trị chứng « la lịch đàm hạch » (sưng hàm nổi hạch đàm);

3· Một trị chứng «phong hàng thấp khổn» (cảm phong hành, lạnh te đau nhứt);

4 Một trị chứng «Ung thơ, âm thơ» (ghẻ phát sau lưng và mọc nơi dầu âm).

5· Một trị chứng «đối khẩu phát bối» (phát mọc mụt sau lưng hai bên đối khẩu);

6 Một trị chứng «liêm sang tiết nhiệt» (ghẻ mọc nơi cửi chỏ nóng nhứt);

7· Một trị chứng « khước thủng khước khí » (hai chơn sưng vung lên);

8· Một trị chứng «tiền nhi đầu thượng châu sang.. (con nit trên đầu mọc mụ ghẻ);

9 Một trị chứng,. tiểu nhi thai độc lạng đầu» (con nit trên đầu lở);

Các chứng nói trên đây đều dùng thuốc dán nầy, mà dán tại chỗ đau nhứt ấy;

10 Một trị chứng «các chương độ thống (nhây bụng đau nhứt; các thứ);

11· Một trị chứng «tiểu nhi đa đề bất chỉ· (con nit ban đêm khóc hoài không nín);

12· Một trị chứng «càng thấp hoàc loạn» (chứng ụa mửa khan);

13 Một trị chứng «mạng kinh thủy tả» (chứng kinh phong sống rót ra nước).

14· Một trị chứng, «sản hậu độ thống» (đờn bà nằm chỗ nầy bụng đau nhứt);

Các chứng nói trên đây, dùng thuốc dán nầy, dán tại nầy bụng, và dán tại chỗ rún.

Xin : hỏi tại *Hớn Đường thị vạn ứng cao được* » (thuốc dán của *Hớn Đường*, người Trung Huê)

CHAUDOC

Một bọn trộm cướp

Xin quan trên ghé mắt

Tại lành Phú-lâm, tổng An-lạc (Châu-đốc) cách quận Tân-châu 21 km, có một tên tội nhơn trốn, vẽ tội san đoạt của người Độ rày, nó mới qui tụ thành một đảng khá đông toàn là phường trộm cướp cả. Thường khi chúng nó nhiễu hại dân lương thiện trong làng và cướp phá những ghe thương hồ, thiệt là lừng lẫy quá.

Không hề tại sao mà mấy chủ hương chức trong làng hay là sợ chúng nó chăng?

Bọn nầy, ban ngày thì rượu chè say sưa, còn tối lại thì chúng nó phân tốp ra : tốp đi hối, tốp ăn trộm nhà, tốp bắt trâu bò còn tốp thì đi ăn cướp. Nghe nói đồ đạt và trâu bò đều oa trữ tại nhà tên N. V. K. nhiều lắm.

Vậy chúng tôi cúi xin quan chủ quận Tân-châu cùng quan chánh sở mật thám (Châu-đốc) mở lượng thương dân sai người đến dọ bắt mà trừ hại cho dân trong làng.

Tiện đây chúng tôi xin ông hội đồng và thầy cai tổng An-lạc vì bổn phận, đến kỳ hội nghị, nên xin cùng quan chủ-tỉnh Châu đốc, lập một cái đồn đề lính và một ông Quản ở tại Chợ-mới Phú-lâm mà tuần du và phòng ngừa những đứa gian phi. Tưởng cũng là một việc cần yếu vậy.

Mong thay!

Một đám dân trong làng.

BACLIEU

Hai ổ cờ bạc

Nghe nhiều người đồn mà tiếng đồn nầy có lẽ không sai: Một sòng xỗ-đề ở tại làng Long thạnh (Trà-kha) cách chợ Bạc-liêu lối một ngàn thước. Một sòng nữa ở tại chợ, người tới đánh nườm nượp. Vậy mà sao người có quyền ở đó lại điềm nhiên không thấy bắt buộc chi hết; hay là.....

Nói ít biết nhiều xin cùng ai là người thương dân nghèo thì kịp trừ mối hại ấy đi, may lắm.

LƯƠNG-TÂM

CAMAU

Chú cai hay ông lớn

Chú cai nầy tên cai Truyện, nguyên năm trước chú cũng làm cai police, vì chú chứa cờ bạc, thấu đến tai quan chủ tỉnh, nên đã bị lột chức một lần. Chẳng rỏ làm sao nay chú đặng chức Cai lại. Nghe nói chú vẫn ngựa quen đường củ, chú cũng chúng lén cho chứa cờ bạc ở tại châu thành. Lại nghe chú trộm lịnh ông cò, làm nhiều đều ngang ngược đối với dân cư ở đó. Nếu ở châu-thành mà dễ cho một tên cai police lộng quyền như thế, thì còn gì là phép nước luật quan. Vậy mong rằng lời tố-giác nầy thấu đến tai quan chủ-tỉnh hay là ông Cò, đặng ngài có xử trị cho chú cai nầy cách nào, còn như để vậy, thì khổ cho lương dân nhiều lắm. Mong lắm!

Một bọn dân châu-thành.

MYTHO

Tư cách một ông quan

Làm tới cái địa vị quan chủ quận mà dễ cho chúng dị nghị hoài, thì cái địa vị đó nghĩ không có giá trị gì.

Như ông Đốc-phủ-Sứ Lê-quang-Nhựt, bảo Đông-Pháp kỳ roi đã có nói về chuyện của ông đối với một thầy giáo kia rồi. Chư độc giả vẫn còn chưa quên, kể nay lại còn nhiều chuyện của ông nữa. Như một hôm nọ gánh hát cải - lương Phước - Tường đến Mytho. Trong khi mới đến, thì có đến ông mà xin phép, rủi vì người chủ gánh hát vô ý quên mời ông hay sao chẳng biết, tối lại gánh Phước-Tường đang diễn, trống đánh ầm ầm, kẻ vô người ra chật nứt. Quan lớn cũng đi xem hát nhưng có khác hơn mọi người là không mua giấy. Khi vô cửa cử việc đi ngay vô, cậu gát cửa vô lính không biết ai. Bèn kêu lại, quan lớn cũng cứ việc đi luôn. Cậu gát cửa chạy theo nắm áo. Quan lớn giận, chạy lại giựt dùi trống, trong rạp hát ai ai cũng ngó nhào nhác, chừng ông chủ gánh hát lại nói lỗi phải một hồi mới yên.

Đó là rồi một chuyện. Còn tiếp theo chuyện khác. Nghe đâu bữa nọ cũng quan lớn Lê-quang-Nhựt ở Cholon quá giang một chiếc xe đò về Mytho. Thế thường, chẳng nói ra thì ai cũng chân biết, mấy cậu bắt mối xe hơi ăn nói bướng lắm, nên chín chở quan lớn từ Cholon về Mỹ-tho giá tám cắt. Quan lớn có ý tưởng rẻ, mới lên xe, về tới Mỹ-tho cậu lơ trên xe đòi đúng giá 1 $ 10. Quan lớn giận đỏ mặt và nói hồi nầy mầy nói với tao tám cắt.

— Ủa, ai nói tám cắt ?

— Mầy chở ai.

— Ông coi mặt lại chở, hồi nầy thằng nào. Quan lớn có ý xét lại mới rõ là hồi nầy thằng lơ ở bến, bây giờ thằng lơ trên xe sân sì giây lát, ai chẳng thua ai. Quan lớn bèn rước đánh cậu lơ, mà mắc quan lớn lượt bược nên chạy không kịp, ngài chạy mệt quá nên vô Cò thưa. Cò đòi chủ xe vô, lật tarif ra, có chỉ chỗ Cholon Mytho 1 $ 10 cho quan lớn xem. Tùng thế quan lớn ta phải trả theo tả-lịp 1 $ 10. Thiệt là cậy quyền thời quá đi coi hát người ta mua giấy, mình không mua đi xe hơi thiên hạ trả 1 $ 10, mình trả tám cắt, cho đến đổi phải sanh rầy rà với kẻ dưới mình. Bịnh quá!

SÂM-GIANG

VINHLONG

Một đều lệ trong tổng Bình-An

Xưa nay lễ thơ, tờ, trác gởi về làng đều qua tổng trước, rồi tổng mới phát về làng, nên chi người trong làng được đồ đó trễ là lẽ tất-nhiên. Song có đều thậm tệ mà chúng tôi dã nhiều phen viết thơ hay là đơn kêu nài với thầy cai-tổng Bình An, nhưng không hiểu vì ý gì thầy bỏ qua chẳng dì đến, là tên trạm tổng vừa là tên biện-tổng của thầy quen thói dễ đồn thơ, trác, nhựt-trình nhiều khi ngót một tuần lễ mới đem đi phát cho làng. Chúng tôi biết trễ một tuần là nhờ con dấu nhà thơ đóng.

(Coi trương thứ 8)

Thị-trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 15 Juin 1928..... 12 f. 95

GIÁ LÚA

Ngày 15 Juin 1928 (kể 100 kilos)

Vinhlong.....	5 $ 20
Gocong.....	5 06
Baixau	5 29
Baclieu.....	5 44
Cambodge, thứ trắng.....	5 00
Cambodge, thứ đỏ.....	4 52

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1.....	8 $ 80
Gạo số 2.....	8 15
Gạo số 2.....	7 74

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG

Amboise, 28-6

Paul Lecat, 26-6

Ở BẮC VỀ

G. G. Mellin, 19-6.

Lieutenant de la Tour, 22-6.

Claude Chappe, 24-6.

Ở TÀU VÀ NHỰT

G. Metzinger, 21-6.

Tàu chạy

SANG PHÁP

G. Metzinger, 25-6.

Azay le rideau, 16-6.

Dupleix, 16-6

Lieutenant de la Tour, 27-6.

RA BẮC

Commissaire Pierre lecoq, 18-6.

SANG TÀU VÀ NHỰT

L'Angers, 16-6.

SANG SINGAPOUR

G. G. Roume, 17-6.

Saigon có một

NGUYỄN-VĂN-QUYNH, ở đường Reims môn bài số 46, làm Đại-lý cho hãng dệt hàng ở Trung-kỳ, bán hàng Vàng (mặt vồng). Lãnh trắng, Xuyến trắng 3 áo, để bán cho các lo nhuộm.

Xin các nhà buôn ta hay các lò nhuộm, muốn mua được hàng tốt, giá rẻ thời gởi thơ cho tôi, tôi sẽ gởi hàng đi theo lối contre remboursement hay hỏi giá cả tôi cũng trả lời ngay.

Và có bán hàng Bắc như lãnh-áo, lãnh-quần, xuyến đen, lụa Cô-đô, Vải mùng văn vân.

Bán khắp Lục-châu đã ngoài 10 năm được tiếng khen hàng thiệt đen không chỗ. Giá rẻ,

Xin quí-khách chiếu-cố.

Cung tụng lương-y

Tôi có bịnh đau phổi năm, sáu năm nay, tìm thầy chạy thuốc đã thử mà chang hết, thầy Tây có thầy Nam có mà tiền mất tật còn.

Nay thấy trong tờ Đ. P. T. B. có bài « Cái tử hồi sanh » của thầy chin

NGUYỄN-VĂN-NHU

Ở làng Tân thới-trung, Hocmôn ba đời làm thầy thuốc

nên tôi tìm tới thầy đặng uống thuốc, quả thật lời đăng trong báo chẳng sai, tôi uống có mười thang thuốc thì mạnh lại như xưa, lại tốn ít tiền, lòng thầy thiệt là nhơn đức vô cùng

Cái ơn ấy tôi không bao giờ bão đáp cho hết đặng, nên tôi xin có ít lời gọi là, để lên mặt báo chương trước là tỏ lòng biết ơn thầy trong muôn một, sau giới thiệu cùng chư quí vị trong lục-châu ai có bịnh như tôi thì nên mau tìm tới thầy mà uống thuốc thì mau lành, mà ít tốn tiền. Còn mấy bịnh như sau đây thầy làm thuốc cũng đều thâu hiệu cả, như ho lao, sốn, đau máu văn. vân...

Lời thật tôi dám cam đoan,

TRẦN-THỊ-THANH

Rue Duranton, n° 47 Chợ Dũi.

Mua tạ lương-y

Kể ít tháng cảm tạ ơn thầy. Nguyên tôi bị chứng lợi tại trót đã tám năm trời, tôi uống thuốc đã khắp nơi, nào thầy tây, thầy tàu, thầy annam kể trên bốn chục thầy mà chứng bịnh tôi không thuyên giảm, hao tốn dã mấy ngàn đồng bạc, mà hỏi ôi tiền mất tật còn. Tới năm 1927 thì bịnh tôi lại càng thêm nặng hơn mấy năm trước. Mấy đâu nhờ người quen với tôi dã có uống thuốc của thầy mới điểm chỉ giùm tôi biểu rước thầy, tôi mới viết thơ rước thầy qua. Khi thầy qua chẩn mạch cho tôi rồi thì thầy quyết đoán bịnh tôi thầy sẽ trị mạnh.

Ban đầu tôi cũng chưa tin, tới khi tôi uống thuốc thầy được ít lâu rồi thì quả nhiên như lời thầy quyết đoán.

Nay tôi được lành mạnh như xưa tôi rất cảm ơn vô cùng, nên tôi xin để ít lời cung tụng thầy là người tài cao học rộng vẻ y khoa trong lục châu Chư quí vị ai có bịnh chi thì cũng nên rước thầy mà uống thuốc chắc là mau lành mạnh.

Nay cảm tạ

NGUYỄN-CHÂN-XUÂN

Commerant à TRÀ-VINH

LỜI RAO

Ai có cần dùng lãnh làm tácheron đường số nhà cũ 457 đã, có đến thì lời nhà 187, Quai de Belgique mà lãnh công sở. Ai có caution có đồ thế chấp thì đến cũng cho mượn bạc trước lấy ngân cũng được, hoặc người có giấy bằng lãnh ở sở làm cách Saigon 150 km.

MÁY XAY GẠO

Kampnagel

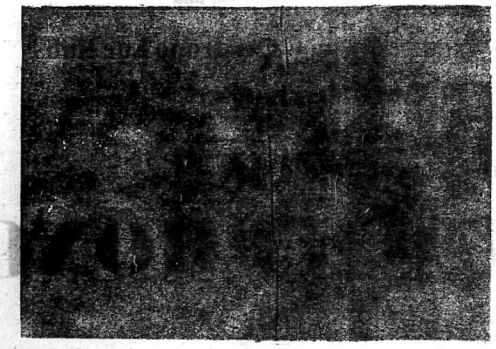

COLONIA II *FILIPINA*

Đại-lý độc-quyền cho cỏi Đông-Pháp

S. A. des COMPTOIRS INDOCHINOIS

B. P. 38.— 7, *rue Guynemer, Saigon* -:- *Téléphone* : 546

Mới! Mới! Mới!

Nhà buôn Nguyễn-văn-Trận

SAIGON

Mới mở thêm 2 giang hàng bán rông:

1· Ni mông (draperies anglaises) đủ sọc, đủ màu để may áo quần tây.

2· Mền lông chiên của Huê kỳ đủ cỡ lớn nhỏ đủ màu và tốt nhứt thuở nay Saigon chưa từng thấy.

Bán rao hàng cho qui-khách biết nên bán rẻ hơn các nơi bội phần.

Gởi contre remboursement.

Sté Ame **Poinsard & Veyret, Saigon**

Quan Ven Đường 28 Jan 2022

Cáo Bạch

Hội «NAM - HƯNG TƯ-NGHIỆP HỘI-XÃ» xin thưa cùng các ngài cổ đông và bạn hàng rằng: từ nầy về sau qui ngài có gởi thơ từ hoặc mandat hay colis hàng về cho bổn hội thì xin đề là:

Monsieur le Directeur
Nam-Hưng Tư-Nghiệp Hội-Xã
77-79 Rue des Cantonnais
Faifoo (Annam)
(Hội nầy dệt và buôn bán hàng, lụa, tơ, thao. Hội sở tại Faifoo).

Le Directeur
Nam-Hưng Tư-Nghiệp Hội-Xã
UNG - HẠ

AU RENDEZ VOUS DES AMIS

Ngô Hoàng-Trị

Propriétaire
Rue Salicetti Vinhlong

Nhà hàng nầy khi trước ở tại Cầu-Lầu, nay tôi muốn mở ra thêm rộng lớn, nên đã dời về tại bến xe hơi đường Salicetti.

Theo cách sắp đặt có nghi tiết, hồi bếp thạo lanh, món ăn đẹp miệng. Mong ơn chư qui đồng bạn tưởng tình quá bộ đến vỏa giúp tôi trong bước đường thương mãi, tôi rất thâm cảm thạnh tình.

Nay-kính

LA TORTUE

Phan-thúc-Trác

16, Rue Sabourain, à Saigon. 16

Tiệm bán Đồi-mồi, Ngà, Đồ-bạc, Trướng, Câu-đối *sơn*. Trướng câu đối hiếu hỷ bằng hàng, vòng hoa đám tang, tranh sơn-thủy bày trong sa-lông và các hàng tơ lụa Bắc-kỳ thật tốt.

Làm đại-lý:
Máy may của Đức Sunkee thuốc-trà Hoàng-phát.

Nếu đồng-bang ở lục-tỉnh qui ông muốn làm đại-lý bán máy khâu và thuốc-trà xin viết thơ hoặc có dịp lại bổn tiệm xin thương-nghị.

Kính cáo.
La Tortue.
PHAN-THÚC-TRÁC

A LA PENSÉE

50, đường Charner

Ở đây có bán các thứ vành bông dễ đi đám ma. Kiểu bông rất ngộ mà giá lại rất rẻ.

Hỏi tại nhà **Mme JUD**

(Bán luôn vừa ngày vừa đêm)

Mấy ông chụp hình nghề!
Mấy ông chụp ảnh chơi!

Nếu mấy ông mà muốn mua cho được kiểu giấy và thuốc cho thiệt tốt và thiệt mới cùng các đồ phụ tùng về nghề làm hình thì xin các ông hảy lại hỏi mua ở nhà

Photo Nadal

118, 120, Rue Catinat.

It lời thành thật

CẢM TẠ ĐỒNG - BÀO

Bấy lâu chúng tôi đứng vững bước trong thương trường, thì cũng nhờ đồng-bào chiếu cố, ơn ấy chẳng biết lấy chi mà bồi đáp cho vừa.

Nay sẵn diệp có nhiều qui khách ở Lục-Châu biểu chúng tôi hảy lập một tiệm ngủ cho xứng đáng tại Châu thành Cho-lớn động phòng khi thừa nhàn cho có chỗ ngồi yên tịnh.

Bởi vậy chúng tôi muốn vừa lòng qui khách, và hồi đáp ơn chiếu cố nên mới mở thêm mấy chục phòng rất rộng rãi, cách sắp đặt thích hạp theo kim thời, để hiệu là:

1 — ĐỒNG-BAN-KHÁCH-SẠNG, ở Boulevard Tổng-đốc-Phương, số 75, 77 và 79.

2 — NAM-THÀNH-KHÁCH-SẠNG, ở Boulevard Tổng-đốc-Phương, số 76 và 78.

3 — HIỆP SỰ-LỢ-QUÁN, ở Boulevard Bonhoure, số 46, và tại Châu-thành Saigon ba tiệm là;

1. — NAM-TRUNG-KHÁCH-SẠN, Rue Alsace Lorraine, số 103 và 105.
— 2 NAM-THÀNH-KHÁCH-SẠNG, Rue Colonel Grimaud, số 21 và 23.
3. — NAM-HƯNG-THÀNH-KHÁCH-LẦU, Rue Amiral Roze, số 13 và 20.

Vậy xin qui khách chiếu cố giúp giùm cho chúng tôi đặng bền vững, thì ơn ấy chúng tôi hằng ghi tạc.

Quản lý: PHẠM-VAN-MIÊN

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

Tràng hoa tang *(couronnes)*
bằng cườm, và bằng sành
Kể giá từ 8$00

Giá riêng cho các hội *l*ương-hữu và cho các người mua đi bán lại

A. muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó tâm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille

LUNETTERIE MY-KHOUAN

229-231, Rue des Marins — CHOLON
Ngay ga xe lửa giữa Cholon

Bản đủ các thứ kiến nước Mỹ, kiểu cận thị, viễn-thị, ống gió, dưỡng mục đủ màu. Gọng vàng, lục, đồi-mồi và nickel đủ kiểu.

Có phòng riêng, có máy điện-khí

Nhiều cơ con mắt khỏi trả tiền

Qui vị chiếu cố, xin quá bộ đến, hoặc ở xa viết thơ cần hỏi điều chi, Bổn-hiệu xin vẫn lòng trả lời ngay.

AU BON MARCHÉ SAIGONNAIS

Nguyên-Thâm

54. Rue Vénet. 54. Saigon

Kể từ bữa nay, bổn hiệu sẽ dùng giá các hàng bán trên báo, giá nhứt định phải chăng, xin đừng lần kỳ bảo thì lại đăng tiếp theo một lần, xin qui khách coi theo giá trong báo mà mua, bởi đó theo cách contre-remboursement, tiền phí tổn về phần người mua.

Lụa Thượng-Hải rộng tơ, tốt hơn lụa lèo, khổ 0 m 75, may chemises và đồ mặt thiết tốt, m'i thước 1 $ 30

Chemise en crepon col Danton	2 50
Chemise en fileté col Danton	2 50
Chemise en soisette col Danton	2 50
Chemise en madapolam blanc col droit	2 30
Chemise en fileté col droit	2 50
Chemise en crépon col droit	2 50
Chemise corps exporté ou fileté blanc plastron rayures mode 2 cols	3 80
Chemise tout pareil, rayures mode 2 cols	3 80
Hôp Régate et pochette en soie assorties	3 00
Régates en soie 1 p. 50, 3 p. 00 et	3 50
Régate à nouer 1 p. 00, 1 p 40, 1 p. 80, 2 p. 00,	3 00
Nœud palette en soie	2 00
Nœud palette 1 p. 50, 2	
Nœud pavillon 1 p. 80, 1	00

Kỳ sau sẽ đăng

Cùng các học-sanh

Chúng tôi xin nói để thân-sanh các cậu thanh-niên biết rằng các cậu có thể sang Pháp học không có dấu chi lo sợ cả. Vì từ nay có người gởi từ-tế và chỉ dẫy hẳn hòi. Có một nơi rất từ-tế và đã có nhiều người biết hiệu nay còn ở Saigon, có nhận đem theo một ít học sạch; vậy ông bà nào có muốn cho con du-học bên Pháp hảy đến biên tên ngay, vì rằng học sanh được nhiều sự vừa ý, theo học một cách từ-tế ở các trường Lycées hay Colléges, sự bảo ban có người coi sóc cẩn thận. Như vậy thì chắc gia-đình các cậu không còn nghi ngại chi vì rằng các cậu theo đường tốt và sẽ theo học cho đạt tới mục-đích ở một nơi trường tùy ý muốn và tùy sự thích của các cậu.

Trong những khi nghỉ, có thể sắp đặt đem học sanh đi chơi. Các học-sanh sẽ thấy sung sướng như ở nhà với cha mẹ, vì là một nơi thanh-liêm tiện cho sự nghỉ ngơi và khi hậu lại mát mẻ.

Tiền học, bảo ban và trông coi mọi việc, vân vân. Mỗi tháng 90 $.

Đến 1er Octobre sẽ khai trường ở bên Pháp, vào khoảng trung tuần tháng bảy tây sẽ đem học-sanh đi.

Số học-sanh đem đi năm nay là 50 người, ông bà nào muốn cho con đi du học, hay đến biên tên ngay tại:

THƯƠNG-MẠI HỘI-ĐƯỜNG
146 bis, *Đường gần nhà báo Công-Luận, Saigon*

Khắc-con-dấu

có CATALOGUE

Xin mời qui vị chiếu cố, như qui vị ở xa muốn cần dùng con dấu, mà muốn biết kiểu, xin viết thơ về cho bổn hiệu lấy CATALOGUE. *(mục lục)*

Thì bổn hiệu sẽ gởi ngay
nay kính
TRẦN-TAM-CHI
Tiệm khắc con dấu
N° 37, rue Catinat - - Saigon

Cáo thị

Ông de Villeneuve, Tham-biện chủ-tỉnh Chaudoc, có soạn một cuốn sách gọi là «Tân-thơ Tổng-lệ qui-điều» để cho cai phó-tổng cùng Hương-chức trong Nam-kỳ dùng. Sách ấy tóm rút các lẽ luật dạy về việc cai trị làng, tổng ban hành đến ngày 31 Décembre 1927, diễn ra chữ quốc-ngữ rất kỹ càng và rất dễ hiểu cho mỗi người.

Sách ấy thật hữu ích cho cai phó tổng và hương-chức, rất qui vì đã chỉ dường nẻo cho viên chức đọ theo đặng thi hành phận sự và giữ các sự buộc cho khỏi lầm lỗi.

Lại thêm, sách ấy cũng hữu ích cho các viên quan chuyển lo vào ngạch thương-đẳng, lấy đó mà dùng làm khoa mục chức tri-huyện. Mấy viên quan ấy thì dùng bổn «Tân-thơ» chữ Langsa giúp đỡ nhiều.

Mỗi cuốn chữ quốc-ngữ hay là chữ Langsa đều định giá bán là 4 $ 00
Ai muốn mua thì gởi cho:

Joseph NGUYỄN-VĂN-VIẾT et fils,
85 rue d'Ormay Saigon.

Mền bông xài không bay màu. Bông thật tốt

MỀN

Thứ nhỏ 1m20 x 1m70 . . .	3 $ 30
Thứ vừa 1m35 x 1m85 . . .	3 90
Thứ lớn 1m50 x 2m60. . .	4 60

Tiền gởi hãng chịu

TRẦN-QUANG-XUÂN
158, rue d'Espagne Saigon

Đèn COLON

Thiệt hiệu mới lại

Đốt bằng dầu lửa
Đốt đề và mau
Tiện lắm có dùng cả Nam-Kỳ

Trữ tại cửa hàng
Trần-quang-Nghiêm
số 200 đường d'Espagne Saigon

VAN-HOA

CHOLON -:- 38, Rue de Eccong, 38 -:- CHOLON

Gần nhà máy xay lúa hiệu Thanh-Sanh ở cầu ba miễng Cholon đi bên phía tay mặt

Bây lâu nay số 102

Tiệm VAN-HÓA lập ra có 3 năm nay. Trong Lục-tỉnh ai cũng đều nghe danh và đều nhận vải của bổn hiệu nhuộm cách khéo, tốt và chắc vô cùng.

Người ta vì năm 912 bổn hiệu có rước đặng một người thợ nhuộm nghề bên Tây lại chế ra cách nhuộm vải cho Bổn-hiệu biết. Phàm trong nghề nhuộm vải thì cũng phải kỹ càng lắm mới đặng. Vải của hiệu VAN-HÓA cách nhuộm không giống mấy hiệu vải kia chút nào. Thường thường trong việc nhuộm thì ai cũng đều có dùng chàm, nhưng hiệu VAN-HÓA lại dùng một thứ nước thuốc riêng mà nhuộm vải đen. Duy có vải tam-công thì mới có dùng chút đỉnh chàm mà thôi. Việc chế nước thuốc không phải là dễ mà lại còn phải giả công lắm mới đặng. Thuốc chế vừa dùng sức thì vải nhuộm đặng tốt, it nước thì vải ăn không đặng đen mà nhiều nước thuốc thì vải phải hỏ, bởi thế cho nên vải của hiệu VAN-HÓA đặng tới rách chớ vải vân còn tốt như thường, không hề trổ, phai màu hay là mục. Mấy năm nay vì xa gần ai cũng ưa dùng vải của Bổn-hiệu nên có kẻ gian nhơn dục lợi do mưu bắt chước Bổn-hiệu làm ra nhiều thứ vải khác bán mà thủ lợi.

Vải của hiệu VAN-HÓA có cả thảy là 8 hiệu nhưng có thứ có 3 con cá 3 màu, thứ 2 con cá 2 màu, thứ một con cá xanh và thứ Van xuân Long xe lửa, 4 thứ nầy ai ai cũng đều biết vì có đã hơn 30 năm nay. Mấy hiệu kia tuy mới sau đây chớ sự tốt thì cũng bằng mấy hiệu kia vì cách nhuộm cũng giống nhau một thứ. Vì vậy chư qui khách có mua vải xin cũng ngủ lại sự nầy. Phàm như món hàng hóa mọi thứ mà có mắc rẻ hơn một chúc thì cũng có thứ tốt thứ xấu, nên chi dầu vải của Bổn-hiệu bán mà có mắc hơn năm ba su thường qui khách cũng không nên cho là mắc. Thiệt thì có mắc hơn một chúc nhưng xét kỹ thì rẻ hơn nhiều vì vải của hiệu VAN-HÓA xài đã bền, lâu rách mà lại không phai màu là khác.

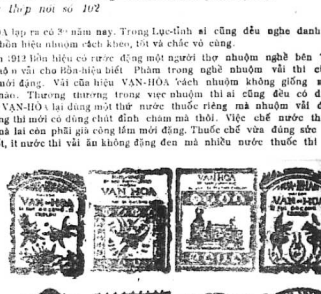

Quí khách mua vải của bổn-hiệu xin coi chừng kỹ trong mỗi gói đều có nhãn hiệu và cái hình cũng chữ nhơn thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.

Qui khách có dịp đi Cholon xin mời đến viếng tiệm mà mua thì chắc hơn. Bổn-hiệu rất vui lòng tiếp rước huê-lợi. Ngài nào ở xa muốn mua vải của bổn-hiệu xin cứ viết thơ ngay cho bổn-hiệu thì bổn-hiệu cũng sẵn lòng gởi đi tới nhà theo ý chư qui khách muốn.

Mấy hàng vải của bổn-hiệu có cầu chứng tại tòa thương-mãi Saigon.

1. 2 con cá Kim-Ngư hai màu.
2. 3 con cá Kim-Ngư ba màu.
3. 1 con cá Kim-Ngư xanh.
4. Van-Hóa con gà trắng.
5. Van-xuân-Long xe lửa.
6. Van-Hóa phi-thoàn.
7. Van-xuân-Lăng bướm bướm.
8. Van-Hóa con ngựa đua.

VAN-HOÁ
Chữ nhơn kính đồ.

(3)

TÀ CHƠN TIỂU-THUYẾT

Giọt lệ hồng nhan

Bình-thạnh, TRẦN-QUANG-NGHIỆP

Chỗ cao hơn nữa thì it lắm, biết ông có phước mà gặp đặng chăng? Ôa! mà không chừng ông đề gả cho mình chăng? Cũng không lẽ nữa. Nghèo mạt như mình, thì Đit-Lôm rớt lên rớt xuống ba bốn lần, ông đâu thèm gả mà trông. Nghĩ như vậy rồi thầy mỉn cười.

Ở Mytho làm việc không có dư may lắm là đủ ăn, đủ mặc, làm sao mà dựng nên sự nghiệp được; thầy có một người anh ở Gò-công; người anh thầy làm thương yêu nhau như vậy cha mẹ ở suối vàng cũng vui lòng nhắm mắt. Thầy biết thầy nghèo người ta khi dễ, cũng lại thầy nghèo cho nên thầy không dám đi nói có hai Nga, dầu cho thầy có nói tưởng người ta cũng không gả; thầy giận thầy tủi thầy quyết ý không làm nên thì chẳng cưới vợ; bây giờ thầy mong nhờ cậy anh, nhờ anh giùm bạc mà làm nên sự nghiệp. Chớ thầy đã quyết theo anh cho nên thầy tom góp áo quần, bán mất bán rẻ đồ đạt chờ ngày lia xứ Mytho.

Thầy không quen với ai ở Mytho lắm, bởi vì thầy nghèo còn mấy người nghèo như thầy chẳng có mấy người đặng tốt, cho nên thầy không chơi. Thầy giả từ mấy bạn nghèo của thầy rồi thầy mới qua nhà ông huyện thưa ông bà và nói với cô mà đi.

Ông bà bữa đó đi thăm ruộng lại gặp có một mình cô Nga ở nhà, thầy đem chuyện thầy tính như vầy mà nói cho cô nghe; cô nghe hết thì cô hơi buồn, song chẳng có lời chi cầm thầy ở lại. Cô buồn đây thầy chẳng biết cô vì mến thầy nay xa cách mà buồn, hay là buồn về ý khác cái đó thầy chẳng hiểu được, song trong ý thầy tưởng cô thương thầy mà cô buồn.

Con người đương lúc buồn, trong lòng đương cầm thì dễ nói dễ nằn nỉ lắm, thầy sáu Luận biết như vậy cho nên thầy muốn thừa dịp nầy mà tỏ lòng mình cho cô biết. Nói thì dễ mà làm thì khó, cái miệng của thầy không quen cho nên thầy nói không được.

Thầy ngồi cúi đầu ngó xuống xem mấy con kiến bò dưới đất, cô có ý trông cho thầy nói đặng nghe coi cho biết thầy nói chuyện gì, song chờ hoài chẳng nghe nói chi, tuy vậy cô cũng không hỏi.

Hai người làm thinh cả hai; thầy ngồi nay mai mình đi, thừa lúc nầy mình nói ra thì phải lắm chớ, dầu cô có chẳng tưởng cô mắng mình thì mình cũng không ở đây nữa, nói vậy chớ không lẽ cô mắng vì bấy lâu nay cô không có mắng ai, lẽ đâu cô dễ đành mà mắng mình hay sao?

Thầy biết thầy tính quấy song ý thầy đã quyết thầy ngước mặt lên mắt ngó cô rất hữu tình mà nói rằng:

Nầy cô Hai. .

Thầy vừa nói tới đây bỗng nghe kẻn xe hơi bóp te te đòm ra thấy ông huyện bà huyện đi thăm ruộng ở Binh-Thạnh mới về thầy lật đật đứng dậy bước ra chào ông bà; thầy cho ông bà hay rằng sáng mai thầy sẽ đi Gò-công mà ở với anh; ông bà nghe vậy thì hay vậy, chúc cho thầy xứ lạ bình an và làm ăn mau phát chớ chẳng tỏ tình quyến luyến chi; thầy thì ấy cũ chỉ ông bà như vậy cũng hơi buồn song còn người khác làm cho thầy vui được, ấy là cô hai Nga. Cô tỏ lòng luyến ái chẳng muốn cho thầy đi, cô hỏi nhỏ rằng: «Anh đi chừng nào trở lại?»

Thầy đau lòng quá gượng nói rằng: «Tôi đi đây mà chẳng làm nên thì quyết chẳng trở về Mytho.»

Thầy xã ông bà mà đi, cô hai đưa ra tận cửa cô nói: «Anh xuống dưới viết thơ về nghe không.»

— Được, xuống tôi gởi thơ về liền.

— Làm sao Tết anh cũng về chơi.

— Tôi đã nói bao giờ làm nên mới về bằng không tới chết cũng chẳng đề cặng về xứ Mytho.

Thầy nói rồi tay xách cái đồ mây cũ đội nón trắng lên mà đi, cô đừng ngó theo, thầy đi tới ngõ ba tưởng thầy ngó lại chẳng đề thầy làm lủi quẹo mất. Thầy đà mất dạn song cô vẫn còn đứng trân lại đó mà gương mặt buồn xo

Thầy sáu Luận xuống Gò-công anh em gặp nhau mừng rỡ, thầy dọn chỗ ở xong xui, thầy dạo châu thành chơi cho biết, tối về thầy viết thơ cho cô hai Nga biết rằng thầy tới nơi bình an vô sự thầy cho cô biết chỗ ở đặng cho cô đề hề gởi thơ thăm thầy.

(còn nữa)

Digitized by Viet Nam Gioi Thieu Project

Ở đâu bán áo mưa, áo lạnh rẻ mà tốt

Có một mình

HIỆU

NGUYỄN-VĂN-TRẬN

94-96 Boulevard Bonnard

SAIGON

Téléphone nº 178

Bán đủ các thứ áo mưa, áo lạnh cho đờn ông, đờn bà, con nít tốt mà giá lại rẻ hơn hết.

Gởi contre remboursement cho các nơi

La Rizerie Moderne

159-161, Boulevard de la Somme, Saigon

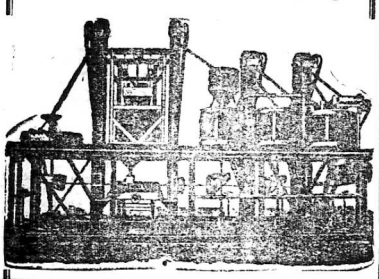

Làm đại-lý độc quyền cho nhà Koerber et Naumann bên Đức-quốc, dân và ráp đủ cỡ theo nhà máy xay lúa gạo bất luận lớn nhỏ.

Cối chà type Engelbert chạy bằng mặt đận, rất nhẹ, chạy ít hao dầu mỡ.

Máy đứng và nằm Diésel chạy nguội không cần gì chụm lửa.

Bán máy xay café.

Buôn bán rất thiệt thà. Đã giấp nhiều nhà máy xay lúa gạo.

Moteur Petter à Mazout

HÃNG J. CAIRNS

SAIGON : 22-24, đường Lefèbvre.
CHOLON : 215, đường Quai de Mytho.

Có trữ những mô-tơ chạy bằng dầu cạng hiệu PETTER, ít tốn hao dầu và chạy êm lắm, về cách thức chạy cũng tiện hơn các thứ máy khác, và những món phụ tùng lớn, nhỏ đều có bán sẵn.

Chúng tôi cũng có bán thứ máy chạy bằng hơi khói, kêu là GAZOGÈNE, thứ nầy khỏi tốn dầu mỡ chi hết, chỉ tốn trấu hoặc là củi dùng tiện lắm.

Cùng là qui ông muốn dùng « Machine à vapeur » tục gọi là máy hơi Sô-De (Chaudière). Nồi hơi cũng tiện cùng là có thứ chụm trấu cũng dặng. Mỗi thứ máy chúng tôi đều có từ 1-1/2 mã-lực vì đến 5 mã-lực thì dùng dầu lửa còn từ 6 mã-lực vì thượng 1200 mã-lực thì dùng bằng dầu cạng kêu là Mazout.

Bán và lảnh ráp các thứ máy xay gạo lớn và nhỏ (có thứ kêu cối cà-phe) (Planters Mill) chạy mazout gazogène và trấu có đủ đồ phụ tùng nhà máy.

Mua bán thật thà và chắc chắn.

Kẻ chuyện mình

(Cửa ông Oroshenko là thi-nhân mù của nước Nga ngày nay. Xem tiểu-sử và tiểu-tượng đã đăng ở Đ. P. T. B. số 721).

V

Thầy giáo và bọn bồi khoát-tháo như vậy, rồi lôi mạnh chúng tôi đến nhập vào đội học trò, cùng đi với họ.

Đến nhà tắm, thầy giáo gọi hai chúng tôi vào trong một phòng riêng, tay cầm cây thước, nói rằng sẽ đánh chúng tôi một trận nhừ tử, vì chúng tôi làm nhem-nhọ danh dự nhà trường. Thầy giáo nói rằng : « Dân thành Mạc-tư-khoa nầy nếu nghe được học trò trường trẻ mù, là trường danh giá thuở nay, cùng nói chuyện với kẻ ăn mày trên đương phố, thì không biết họ sẽ nói làm sao ? Nếu họ nghi đến thầy giáo nhà trường rồi lại nghĩ đến kẻ ăn mày ấy, thì không biết sẽ ra thế nào? Cả đời tao chưa hề thấy qua cái thằng ăn mày dáng ghê tởm ấy, nó dể những móng tay dài và dơ, mặc những áo quần rách và bẩn, tóc trên đầu nó chởm bởm, từ cái đầu cho đến cái chơn trần trụi kia đều là đen như mò-hóng, đầy những chí và rận... »

Cái thước ấy giá lên giữa khoảng không một cách nổi giận phừng phừng, rồi nhẻ trên lưng trần của tôi vụt xuống một cái thảm hại, cái thứ nhì vụt đến trên mình La-binh, cái thứ ba lại thay phiên đến trên tôi.

Khi ấy tôi cắn cứng cả hàm răng lại, không dám rên siết, không dám kêu la ; nhưng mà, khi cái thứ hai vụt xuống trên mình La-binh thì hắn thoát kêu lên rằng : « Song le, thưa thầy, chúng tôi thật không biết rằng cái người không quen biết ấy chính là đứa ăn mày dáng ghê-tởm ấy ! »

« Vậy thì mầy tưởng nó là ai ? »

La-binh nói thỏ thẻ rằng : « Tôi tưởng nó là một vị thân-vương kia mà... »

Tôi lại tiếp thêm rằng : « Chúng tôi tưởng trên ngực nó có đeo mề-đay rực rỡ, mà thứ mề-đay ấy, ngoài nó ra, cả nước Nga nầy không ai từng có... »

Bấy giờ có một thứ tiếng lạ lùng phát ra từ trong họng thầy giáo, chúng tôi nghe tiếng ấy như tuồng nghi ngờ, như tuồng sửng sốt, lại như tuồng sợ hãi. Cái thước ở trong tay thầy giáo bỗng dưng rơi xuống nằm trên đất. Chúng tôi có thể thấy ra rằng, trong giây phút đó, thầy giáo gặp phải lần thứ nhứt trong đời mình — nói là lần cuối cùng cũng nên — được thình lình xem thấy cái « nước ban đêm » mở mịt kia, lại thấy cả vị thân-vương của « nước ban đêm » ấy nữa, vị thân-vương ấy từ cái đầu cho đến cái chơn trần trụi kia đều là đen như mò-hóng, đầy những chí và rận, song le trước ngực thì lại đeo những mề-đay rực rỡ, mà thứ mề-đay ấy, ngoài ngài ra, cả nước Nga không ai từng có.

Từ nhà tắm ra về đến trường học, chúng tôi đã chực sẵn để chịu trận đòn đau, thế nhưng thầy giáo lại không nói gì đến cả. Tôi tưởng đây có lẽ vì thầy giáo không dám đem cớ sự mà trình với ông đốc, bởi thầy giáo đã lỡ đành để cho học trò được đi tự do nói chuyện với ăn mày như vậy, nếu mà cho ông đốc biết, chắc không khỏi quở xồi thầy giáo một hồi trước đã.

Bây giờ nói thêm mấy câu nữa để kết cái bài ngắn nầy : Xem như vậy thì những đều « ban đêm » dạy bảo cho tôi, đều thứ nhứt là sự nghi ngờ, nghi ngờ hết thảy mọi việc và mọi người. Nó dạy cho tôi chớ có tin lời thầy giáo chúng tôi, nó lại dạy cho tôi chớ có tin và nghe theo mạng lịnh của mọi kẻ cầm quyền. Bắt kỳ việc gì, tôi đều không tin ; hết thảy mọi kẻ cầm quyền, tôi đều nghi ngờ. Tôi đối với « sự lành của thần » và « sự dữ của ma » đều nghi ngờ một thể ; đối với mọi chánh-phủ, và hết thảy xã-hội nào tin cậy chánh-phủ, cũng đều không tin một thể. Song le kẻ mù khác, thì « ban đêm » lại dạy cho họ coi hết thảy mọi sự là lẽ thật, dạy cho họ ai nấy đều giữ bổn phận mình. Trong đám bạn hữu tôi, có giả nữa phần đều tin theo lời thầy giáo, đều vâng theo mạng lịnh của kẻ cầm quyền, không có sự gì là nghi ngờ hết cả. Những người như vậy, họ đã sớm choán được cái ngôi xứng đáng trong xã-hội rồi. Người thì làm thầy dạy nhạc, người thì làm thầy giáo, người thì làm thợ ; họ đều đã cưới vợ, đẻ con, làm ăn qua ngày một cách an ổn và hạnh phúc. Chỉ có tôi đây không được gì cả, lưu lạc rày đây mai đó cho đến bây giờ. Đến chỗ nầy, không tin chỗ nầy ; đến chỗ kia, lại không tin chỗ kia. Ai dám bảo rằng sau nầy đến ngày bị rủa sả, tôi không có thể đứng vào chỗ xô tối trên đường phố lớn, làm một vị thân-vương « nước ban đêm » ư ? Ai dám bảo rằng sau nầy tôi không có thể chìa tay ra mà ăn-xin những người qua đường ư ?...

C. D.

(HẾT)

Tư-Tưởng Đẹp

Il nous est plus facile de nous teindre d'une infinité de connaissances que d'en bien posséder un petit nombre.

(*Vauvenargnes*).

Nghĩa là :

Biết được huyên-thiên môn, nhưng môn nào cũng biết lom-lem, thì rất dễ hơn là chỉ biết có một ít môn, mà môn nào cũng biết thiệt tới nơi tới chốn.

(*Phiêu-Linh* dịch).

Tư-Phụ Công-ty

N 58 Boulevard Tổng-đốc-Phương, Cholon

Xin bọn đồng-nghiệp Chauffeur lưu-ý.

Kính trình qui đồng-nghiệp,

Tư-Phụ Công-ty định nội tháng tư langsa thì khóa sổ, hầu có chọn ngày tăng thành Công-ty hiệp tác nặc danh nầy mà nạp các tờ giấy cho quan Notaire thủ nhận y theo luật lệ và y theo lời của Đại hội-đồng bàn tính và công nhận ngày 2 Avril rồi.

Vậy bổn cải quản tạm chúng tôi phụ giúp với chúng tôi mà làm chu về vang trong bạn đồng nghiệp, vì sự ích lợi chung xin ra tài cổ động. Qui ông thiết thường lợi mỗi cổ phần chỉ có 10$00 thì không bao nhiêu song nhờ tu tay vỗ nên kêu. Vốn tính tạm là 20.000$ song nếu số hùn được một phần từ người kỷ tên thì Công-ty thành lập.

Công-ty đã định bán những đồ sắn, dầu nhớt, cùng cc món đồ phụ tùng xe hơi đủ thứ. Chúng tôi xét trông sao qui ông nhập đủ cổ phần rồi lợi mua đúng các món vật liệu của Công-ty như là dầu mỡ v. v. nói trên đây thì thế nào Công-ty chụp phát đạt được và cũng chen lấn một phần lợi lộc của khách người-bang.

Vậy vì vì ích lợi chung, sự lích sự chung, chúng tôi rất trông mong qui ông sau lòng vì nghĩa vụ, chớ để cổ động nhiều e tốn kém cho công-ty là của chung, xin ông nào chưa nhập cổ phần thì mau mau nhập vào, còn ông nào kỳ tên mà chưa đóng tiền, xin đóng trước ngày khóa sổ một tuần lễ.

Hội-quán đã đón lợi đường Tổng đốc Phương số 58 Cholon, là chỗ để trữ hàng đồ buôn bán.

Vậy thư cùng mandat xin đề như vầy :

Monsieur Lê-ngọc-Thọ
58, Boulevard Tong-Đốc-Phương
cholon

(Bản Cai-Quản tơm kính thích).

NƯỚC MẮM

Chữ thập đỏ

Bổn hiệu có lời kính cáo cho đồng bào hay rằng. Bổn hiệu có trữ bán rất nhiều nước mắm « chữ thập đỏ ăn đã ngon mà không sanh bịnh vì nước mắm ấy làm tại Phanthiết và có nhà nước thí nghiệm hẳn hòi không sai một tấc.

Đồng bào đến mua nước mắm của bổn hiệu đã khỏi sự lầm thứ nước mắm giả và bổn hiệu sẽ lấy dạ thật thà cung kính để đến hồi ơn chiếu cố của đồng bào.

Còn như ở lục tỉnh có vị nào muốn lập tiệm để trữ bán thứ nước mắm nầy xin mời đến bổn hiệu cùng viết thư thương nghị tôi lập tức trả lời.

NGUYỄN-NGỌC-HUỲNH.
186-187, *Quai de Belgique*
Saigon.

THUỐC GIA TRUYỀN

RẤT THẦN HIỆU

CỦA HIỆU NGỌC-SƠN-LANG Ở HANOI

Thuốc ĐAU-LẬU và GIANG-MAI (TIM-LA) thiệt hay, bất kỳ bệnh nặng hay nhẹ uống thuốc nầy đều hết và không hại dường sanh dục, không mệt nhọc chi hết. Cách dùng thuốc thiệt là rẻ và không mất công gì hết.

Thuốc LẬU giá.. 0$70 một ve
Bệnh nhẹ uống 6 ve, nặng 10 ve.

LẬU-KÉN thiệt nặng 15 ve thì hết

Thuốc GIANG-MAI (TIM-LA) giá..... 1$50 một ve.
Bệnh nhẹ uống 3 ve, nặng 5, 6 ve thì hết. Hai bữa uống một ve.

Ai mắc bệnh kể trên đây, xin mau viết thư tôi sẽ gởi đi ngay theo cách LÃNH HÓA GIAO NGÂN. Nếu ở xa không có nhà thơ thì mua có gần thơ gởi trả tiền trước cũng dặng và phải thêm tiền gởi riêng.

Có toa đay cách dùng thuốc rất cẩn thận.

THỬ BÁN TẠI TIỆM !

Mr LÊ-TIẾN-CHỨC.
SAIGON, 59 RUE CATINAT, SAIGON

Ai muốn mua ?

Một cái nhà thiệt tốt, cất theo kiểu kiêm thời, có bốn phòng, rộng rẽ thiệt đẹp, còn mới tinh hảo. Chung quanh nhà có vườn cây mát mẻ, có nhà bếp, nhà để xe-hơi, nhà bồi, ở lối góc đường Mac-Mahon — Legrand de la Liraye, phía trước nhà đường tráng đầu hẻm không bụi bặm chi hết, chung quanh nhà có tường rào.

Giá nhứt định nhà và đất :

20.000 $ 00

nhà số 42 đường

Maison vendant le meilleur marché de tout Saigon

HÙNG-VƯƠNG

Bazar Tonkinois

Coiffeur

14, *Rue Sabourain*, 14, *SAIGON*

Directeur Gérant : NGUYỄN-THỐNG-MINH

Bổn-tiệm có bán đủ các thứ hàng bên Tây (Articles de Paris) như là : nón velours, nón feutres đủ kiểu, chemises, régates, pochettes soie, nœuds, nœuds papillon, chaussettes đủ kiểu, chaussures Luxial, bracelet montres double plaqué marque Vuilla, pyjamas hàng và các màu, Imperméables, marque Nouveauté đủ các kiểu thiệt tốt, dầu thơm đủ các thứ vấn vấn.

Bán đủ các thứ hàng tơ lụa Bắc như là : Gấm bông vàng bông bạc, sa văn-minh, sa-tây bông lớn và bông nhỏ, lụa Cô-đô, quần-anh, Đỏ-sơn, lảnh Bưởi, Lương, The, Xuyến, Băng, Quế, Địa trơn và bông trắng hột gà, đen và đủ các màu.

Bán đủ các thứ hàng satin màu mặt gối tranh, nắp bàn, giầy, giép bắc, phấn nhân đồng tiền, cặp da (serviette) và các thứ khác vấn vấn.

Bổn-tiệm có lấm đại-lý cho một nhà kỹ-nghệ lớn nhứt ngoài Bắc, cho nên hiện thời bổn-tiệm có trữ bán đủ các thứ đồ chưng trong nhà, lampes en verre, boules thép vàng, panneaux vẽ theo lối kiểu tàu, khay sơn, ghế xích-đu, ghế Thonet, ghế fauteuil và các thứ tableau khác vấn vấn.

Kính mời chư qui vị dời gót ngọc đến coi, Bổn-tiệm sẽ tiếp rước tử-tế, các ngài ở Lục-tỉnh muốn hỏi han đều gì về việc mua bán Bổn-tiệm sẽ trả lời ngay.

HỚT TÓC KIM-THỜI

Thợ hớt lựa chọn tôn người giỏi, làm theo cách vệ-sanh, có douche gội dầu, cuvette sanitaire rửa mặt, quạt máy trần mát lạnh tử-tung. Tiếp-khách rất tử-tế.

Xin đồng-bang chiếu cố. *Chủ-nhơn kính mời,*

NGUYỄN-THỐNG-MINH.

NGUYỄN VĂN CHỨC

58, rue Amiral Courbet, 58 -:- Saigon

Thiện nghệ về máy xay lúa gạo, đã ráp hơn 20 cái nhà máy rồi đều đặng vừa lòng quí khách.

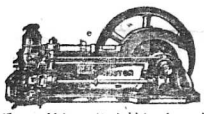

Máy xay chạy bằng moteur dầu Mazout hay là máy lửa chụm trấu, lớn nhỏ đủ kiểu, mua bán thật thà, bảo kiết gạo không nát và không hao, giá phải chẳng.

Nắp bàn dày mà bông đã tốt (16m0×2m40) 1 cái 4$00

Khăn bàn 12 cái..... 5 70

mua trọn bộ hai món khăm và khăn..... 9 20

Tiền gởi hãng chịu

TRẦN-QUANG-XUÂN
158, *rue d'Espagne* -:- Saigon

Sté des Imprimeries et Librairies Indochinoises

Maison C. ARDIN

Rue Catinat & d'Ormay - Saigon

Kính chư vị Độc-giả hãy đến Nhà-in Ardin là nhà in báo Đông-Pháp thì sẽ đặng vừa lòng và nghinh tiếp một cách rất tử-tế !...

Le meilleur accueil vous est réservé chez l'Imprimeur-Librairie-Journal

Quan Ven Duong 28-Jan-2022

1928

DE DION BOUTON

Xe hơi kiểu Du-lịch 6/7 chỗ ngồi
có đủ đồ phụ tùng

2.800$

Garage Jean COMTE
34, Boulevard Norodom -:- SAIGON

BÊN TÂY đã lại 2 ngăn cái nón kiểu mới năm 1928.
Xin mời qui khách chiếu cố cho,
Bán lẻ và bán sỉ giá thiệt rẻ !

Nouvel arrivage de 2 00 m. de drap noir
à la MAISON TANG-KHANH-LONG -:- SAIGON

Bổn-tiệm chuyên khắc các thứ con dấu bằng đồng và mạ vàng, áo tây thiết đúng, có đủ thứ hàng Ni, Laine, Huê-kỳ, hàng Smoking, Serge, Gabardine, hàng mới lại thiệt tốt.

Nhà sơn đồ, số 84, Boulevard Bonnard SAIGON

TRƯỜNG
Nguyễn-văn-Mùi
10, rue martin des Pallières, 10
ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đầy rất chuyên môn, sự tự quyết rằng những học sinh của tôn trường khi chung khoa sẽ đăng thành tài. Nếu biết quới muốn đăng có rảng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.

Chương dạy khoa :

Bút-toán Thương-mãi. Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiểm cho tiền lỗ, đủ cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy buổi ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi.

Thông mấy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những, giấy tờ nhà buôn thật sự, nhà nước, ngân hàng, v. v.

Viết thơ tuồn trong theo nhà buôn và cách thức những tờ phiếu, giấy tờ trong các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân-hàng (Documents commerciaux). Hai khoa nầy dạy đêm.

Có đều chi muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trong bằng máy viết và in thể từ cahier des charges bằng máy Papiricateur, làm mau và rẻ.

Làm bảng sổ sách nhà buôn trùng theo ý-kiến. Làm kỹ lưỡng và mau.

TRUNG-CHÂU- LỮ-QUÁN
CANTHO
Hôtel Central

Là nhà ngủ to nhứt, đẹp nhứt và phòng nhiều nhứt tại châu-thành Cantho. Nhà cất mới vừa rồi, theo kiểu vở kim thời. Mỗi phòng đều có nước máy, mỗi phòng hàng nhứt có phòng tắm riêng. Mỗi tầng lầu có hai cầu tiêu máy.

Cũng có phòng rộng lớn, nguyên một căn nhà, để riêng cho qui hành khách đi đường có đem bà con theo đông.

Nhà ngủ ở trung ương châu-thành, đường đại lộ Delanoue, ngang nhà in Hậu-giang, là nơi rất thị tứ.

Giá tiền phòng mỗi 24 giờ từ 2 $ 00 à p.

Nhà ngủ lại có bán cơm Tây, có đầu bếp rất khéo.

Qui vị hành khách có dịp đến Cantho, xin mời ghé lại nhà ngủ chúng tôi một lần thì rẻ cách chúng tôi làm rất là vừa lòng qui khách.

ĐỖ-VĂN-Y.
Quản-lý nhà Trung-Châu lữ-quán
Kính đồn.

Dìa hát
TAP-ICH-BAN
dùng kim sắt kim ngọc-thạch
Giá : 2 $ 25 hiệu

Pathé

TAM-QUỐC !

44.979 /3 Cầu Hôn Giang-Tả Lưu-Bị nhập phòng
/4 Tôn Quôn lập kế, sai Lữ Phạm tấn nữ nhược
44.979 /5 Vợ chồng Lưu-Bị đao lê viên
/6 Triệu-Tử sai cầm nang thử nhi khuyên Lưu-bị
44.979 /9 Lưu-Bị với Tôn-phu-Nhơn trốn
/10 Lưu-Bị khóc với Tôn-phu-Nhơn

PHÁN-ĐƯỜNG !

44.981 /1 Tiết-Giao, đoạt ngọc, Hồ-nguyệt-Cô, xuất thế :
/4 Hồ-nguyệt-Cô gặp Vô-tam-Tư
44.981 /7 Hồ-nguyệt-Cô gặp Tiết-giao
/8

PHỤNG-KIỀU LÝ-ĐÁNG !

44.980 /1 Phụng-Kiều than bổn phận
/2
44.980 /3 Lý-Đáng gặp Phụng-Kiều
/4 Lý-Đáng ước hẹn với Phụng-Kiều

ANH-HÙNG-NÁO !

44.983 /1 Trương-Giác trêch Xuân-Nghi. (Triệu-Đức ép duyên Tấn-kinh-Hồng)
/2 Trương-Giác cứa Tấn-kinh-Hồng
44.983 /3 Sở-Vân gặp Văn-bích-Nhơn
/4 Sở-Vân té lầu
44.983 /5 Tiêu-phú-Lộc minh oan. (Huỳnh Quới thua bài bạc)
/6 Mai thị lập kế với Huỳnh-Quới
44.983 /7 Tiêu-phú-Lọc trốn Bạch-diệm-Hồng
/8 Bạch-diệm-Hồng theo bắt Phú Lọc
44.983 /9 Phạm-kỳ-Loan tra án : (vợ con Phạm kỳ-Loan than thở)
/10 Vợ chồng Phạm-kỳ-Loan muốn gả con cho Phú-Lọc
44.983 /11 Tiêu-phú-Lọc từ chối
/12 Mẹ con Phạm-minh-Hà đưa Phước-Lọc lên đàng

Hãy xin mục lục dìa Pathé-Orient hay là các nhà trữ dìa của bổn hiệu
10, Bd Charner 10, Saigon

MYTHO

Có một nhà buôn ĐỖ-VĂN-DANH *làm Đại-lý cho hãng* Pathé, *bán nhiều thứ* máy hát *và đồ phụ tùng, có đủ cát thứ hiệu* Dia hát *cải lương và* hát bộ.

Cũng có trữ nhiều kiểu nón hiệu Borsalino, Hückel, Tropical *là hiệu nón danh tiếng hơn hết trong cả hoàn cầu.*

Giày, vớ, chemise, col, nœud, régate, áo mưa, áo lạnh, giấy mực cho học trò dùng, đồ tập thể thao, ballon, maillot, *v.v. Cả thảy đều là hàng chọn lựa có dòng dấu hiệu danh tiếng của những hãng bên Âu-Mỹ.*

Bán giá rẻ hơn các nơi.

Maison Đỗ-văn-Danh.

Rue Đỗ-hữu-Vị — Place du Cinema. Mytho.

Kỷ niệm giáp 10 năm
Hiệu ông Phú-mãi

Bán rẻ mạt ! rẻ mạt !

Nay giáp 10 năm M. François đã ra bản nghề Hớt toàn, nên quy định bán các đồ xuân nơi tiệm sẽ Bán giá Thiết rẻ trong vòng hai tháng, coi là mừng Kỷ niệm và đền ơn qui khách trong bấy nhiêu năm thương mãi.

Một ít bước, một cuốc xe kéo xuống chơ cũ đến tiệm M. François, 76, Rue Vannier mà được mua rẻ bạc trăm bạc ngàn !!!

P. S.-Còn hàng lụa tính kỹ nầy bán hết rồi, cho nên hạ nữa giá rẻ mạt, rẻ hơn Lysolde trước thập bội. Hàng mới tinh !!!

Hãy mua mau mau, kẻo hết.

Phú toàn
21-31, rue Amiral Courbet
Halles Centrales Saigon

Kính cáo

Ngoại trừ các ngôi hàng khác như là : Đồng giày (các thứ giày tây và Annam, giầy đờn bà kiểu Thuận-Hoà).

Khách-sạng (phòng rộng rãi, mát mẻ, có nghi tiết, nhà tắm W.C. sạch sẽ).

Bổn-hiệu còn chụp hình, rọi hình ra lớn, hoạ chơn dung, vẽ sơn-thủy thờ và tableaux décoratifsc ho hát cải-lương v.v... nghề chuyên môn đã lâu năm thợ có tiếng xão-thủ hình chụp dễ lâu không phai mà lại được sắt sẽo. Vẽ rất khéo và công kỹ lắm, hoặc vẽ dầu hoặc vẽ keo.

Giá cả phải chẳng xin qui ông qui bà hoan nghinh.

Quản-lý kính mời
NGUYỄN PHÚ-TOÀN.

Coi tướng mạng lấy tiếng !

Tôi người ở tỉnh Quảng-đông

Kính cùng chư qui vị đặng rõ.

Tôi ở tại đường Charles Thomson số nhà 169 ngang ga xe lửa Mytho Chợlớn. Tôi là Nhựt-Nguyệt-Minh thầy coi quẻ có danh tiếng trong lục tỉnh. Tôi coi xin mời qui khách ở lục tỉnh trong giờ rảnh, nhọ gót đến coi tướng quẻ cho biết sự kiết hung việc qua khứ vị lai, sanh tử, giàu nghèo, công danh bọa phước, vẽ xây nền nhà, chỗ để huyệt mả cho khỏi lầm Tôi cũng biết xem tướng đặng đổi tánh người, và biết trị bịnh tà lương được, nuôi con nít rất tinh nghệ.

Nay kính thỉnh.
NHỰT-NGUYỆT-MINH.
Bd. Charles (Thomson n° 169.
En face de la usine de Mytho.--CHOLON

Chụp hình bằng đèn điện

Hình tốt, tự nhiên sớm mai cũng như chiều, giờ nào cũng chụp được, bất kỳ trời mưa bão là chuyện mưa ẩm, vì nhờ ánh sáng đèn điện. Muốn mặt trắng cũng được, muốn bên trắng bên đen cũng được, muốn lấy bóng theo ý mình mỹ-thuật khó khăn cách nào cũng được, khỏi phải kéo màng, khỏi phải làm nhọc qui khách chờ đợi lâu, ấy cũng vì nhờ dùng ánh đèn điện.

Đã vậy giá hình chụp thì vẫn tính nhẹ lắm mà còn bớt đi 20 /. nhơn lúc khai trương trong tháng Avril và Mai nầy. Một dịp và tiện và lợi như vậy thì ít có lắm xin qui ông qui bà chú ý.

photo Thanquang
Saigon 57 Rue Catinat
Téléphone 28 bis

École Commerciale
146 bis, rue Pellerin près de l'Opinion
Succursale de Paris Marseille-Aix et Arles
Steno-Dactylographie
Résultat garanti en trois mois. Placement assuré des élèves
COMPTABILITE FRANÇAIS ANGLAIS
Sténo-Mécanique 220 mots à la minute
Préparation des Elèves à la Monotype

Sténo-Dactylographie	Sténo ou Dactylo seule
Par mois tous les jours... 30 $	Par mois tous les jours .. 20 $
» 3 fois par semaine 15	» 3 fois par semaine. 10
Comptabilité	Angl is
Par mois 2 fois par sem.. 15 $	Par mois 2 fois par sem.. 15 $

Nº 57 16-6-28

THÂM-TÌNH TIỂU-THUYẾT

Huyết - Lệ - Hoa

« Gươm trời chỉ để tay phàm tuốt,
« Fus nguyết sao cho đứa tục mài »

Tác giả : NAM-DINH

XIII

THÈ - PHỤNG NANG PHI

(Tiếp theo)

Vương-Đồng làm thinh giây lâu nói :

— Tâm sự của tôi, vì vì đâu mà tôi phải đem thân làm những sự náo động như vầy sau nầy tôi sẽ giải phân thầy rõ. Hôm nay tôi lấy làm mừng mà gặp thầy thật là hạnh phúc cho tôi biết mấy. Thầy trò cách nhau gần quá hai năm trường mới gặp xin thầy giẹp việc trước qua một bên tôi xin bày tiểu tiệc mà mừng ngày hôm nay.

Vương-Đồng nói rồi liền nhặn một cái nút. Bồng nhiên, năm người khi nầy ngồi núp nơm chỗ kín, vừa nghe hiệu lịnh liền bước ra. *Vương - Đồng* nói :

— Hãy khui hai chai sâm-banh và lấy hộp bánh ra đây

Năm người bước vô trong buồng. Vương-Đồng tiếp nói với Chánh-Lý mà rằng :

— Xin thầy biết giùm cho tôi rằng. dầu cho nát thân tôi, tôi cũng không, màng. Tôi thề nguyền giữ danh thầy đến ngày chết. Tôi cũng vì một cãnh ngộ khốn cùng nên phải mai danh dưới bọn Cờ đen mà.....

Vương-Đồng nói đến đó sắc mặt bỗng nhiên biến đổi khác thường, chàng gục mặt xuống ghế không nói gì cã. Chánh-Lý tự biết Vương - Đồng nhớ tới chuyện gì đoạn trường nên làm thinh để cho Vương-Đồng suy nghĩ. Chấn - Anh và Nghi-Huân ngồi nghe câu chuyện nầy giờ lấy làm lạ vô cùng.

Một chập - sâm banh nổ, rót trào ra ly ; bánh khui rồi để trên đĩa. Chánh-lý không sẻ sụt gì mà không uống Nghi-Huân và Chấn-Anh cùng với bưng uống. Vương-Đồng nói chuyện một hồi về sự bỏ xứ Nhựt về bên Nam nầy. Chánh-Lý không lấy gì quang -tâm đến. Nghi-Huân nầy giờ ngồi nghe hai đàng nói chuyện mà coi mắt cứ ngó dáo dát cùng nơi có ý kiếm Xuân-Lang nhưng không thấy tâm dạn chi cã. Chánh-Lý hỏi qua tâm sự Vương-Đồng. Vương-Đồng ngồi làm thinh, dây lâu lấy khăn lau nước mắt, đoạn nói chầm rãi mà rằng :

— Thưa thầy, tâm sự đoạn trường nầy, tôi nhớ đến đâu thì tôi giận cái lủ ác gian kia, muốn phân thây chúng nó ra muôn đoạn.

Vương - Đồng nói rồi đậm cẳng vỗ bàn, mặt phừng phừng đỏ dậy. Chánh-Lý ngồi nghĩ suy một hồi rồi hỏi :

— Trò bắt Xuân-Lang là vì ý gì vậy ?

— Dạ. Xuân - Lang là cái nguồn mối thù của tôi.

Nghi-Huân giựt mình. Chánh-Lý hỏi ;

—Xuân-Lang tội ác đường nào mà nó là cái nguồn mối thù của trò ?

— Thưa thầy, việc vẫn còn dài hôm nay gặp thầy, vui chưa mảng nhớ đến thù nhà thì mấy sầu đã kéo đến. Vậy tôi xin thầy chậm chậm ít ngày tôi sẽ nói dứt hết mọi việc ; ngày ấy tức là ngày tôi chết. Hôm nay tôi xin thưa thầy được biết rằng: tôi thề có quỉ thần xét soi tấm lòng nầy : tôi không bao giờ làm quấy mà trái đạo trời, nghịch lời thánh.

Chánh-Lý nghe những lời khẩn khái ấy, chàng không nở hỏi tới nữa. Nghi - Huân hỏi rối vô cùng muốn thăm Xuân-Lang mà ngặt một nỗi Xuân-Lang không nghĩ đến cứ nghi oan rằng chàng là đứa bất lương. Vì vậy mà Nghi-Huân bần dùng phân phân bất nhứt, kế nghe Chánh-Lý kiếu đi về thì lật đật từ tạ Vương-Đồng rồi ra trước.

Vương-Đồng đưa Chánh-Lý ra khỏi nhà rồi trở vô buồng mặt mày không còn sắc tươi cười như mọi khi. Vương-Đồng buồn, tức là nhớ cái tâm sự đoạn trường của chàng mà Chánh-Lý muốn biết. Chàng bước qua phòng Xuân-Lang thấy nàng đương nằm ngủ ; chàng đứng nhìn một hồi đoạn bỏ ra, dậm cẳng than rằng :

« Trời cao ông có biết giùm tôi chăng ?..»

Vương-Đồng suy nghĩ không biết phương chi xử cho tròn bổn phận làm người, nên từ đây chàng cứ ra thở vào than một mình với bóng.

Chánh-Lý và Nghi-Huân về nhà suy nghĩ lời nói của Vương-Đồng thì tự biết ngay rằng Vương-Đồng không phải là kẻ bất lương, nhưng cũng không sao hiểu vì cớ nào mà Vương-Đồng bắt Xuân-Lang làm đất bằng sóng dậy, khiến cho Nghi-Huân phải trốn lên trốn xuống.

Ba bữa sau, Chánh-Lý, Nghi-Huân và Chấn-Anh đến viếng nữa nhưng lại ruồi không có Vương-Đồng ở nhà. Từ đây vài ba ngày đến kiếm Vương-Đồng một lần nhưng không bao giờ Vương-Đồng cho gặp . . .

. . .

Mỹ-Châu ở nhà coi sách, nhựt trình giải muộn. Bỗng có Vương Đồng đến Mỹ-châu chỉ xiết vui mừng chạy lại ôm Vương-Đồng sát và o lòng đoạn hỏi :

— Làm gì mà trót mấy ngày nay anh không lại ?.

— Buồn quá em à.

(còn nữa)

Việt-Nam thơ-xã
106, rue des Marins. — CHOLON
Lãnh in, xuất bản và bán sỉ sách, tiểu-thuyết văn văn.
Các nhà bán sách ở lục-châu xin viết thơ thương nghị.
(Nhờ gần con có trả lời)

Quán Ven Đường 28-Jan-2022

Tại hàng

ĐẠI ÍCH

Nơi con đường Marins môn bài 383, 385

— CHOLON —

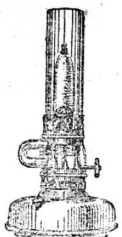

Có chế đặng ngọn đèn hiệu

CONDÉ

Sức sáng tỏ rạng hằng 120 ngọn đèn cầy

Cách dùng rất dễ hơn các hiệu khác

Xin mời chư quí vị chiếu cố mua dùng thử một lần sẽ đặng vui lòng chẳng sai.

Mua lẻ một cái về dùng

Xin gởi cách lảnh hóa giao ngân

Giá là : 6$00

Tiền phí tổn về hãng chịu. Còn mua sỉ xét bán lại có giá riêng.

Xin lưu ý.

Rất cảm ơn

QUÍ ÔNG ĐIỀN-CHỦ VÀ CÁC NHÀ BÁO HỘ NÔNG GIA

Xin lưu ý !!

Quí ông ở trong lục-châu muốn đi mua và giản-tiện, thì xin mua dùng thử những moteurs để gắn vào tam-bản hay là ghe thuyền, chạy bằng dầu sầu, dầu lửa cùng là dầu nhớt.

Tại « SALON NAUTIQUE » Saigon (Tandinh), môn bài 460, đường Paul Blanchy có trữ bán mà thôi.

Hiện nay cũng bảo biết cả về cách thức ráp máy vào ghe thuyền, bởi tay thợ nghề rất có danh. Lại cũng một xưởng đóng riêng tàu hơi mà thôi. Máy dùng đến chứng nào, thì cũng chẳng khi nào mà hư hay là trục trặc dọc đường.

Máy để gắn tam-bản kiểu « PROLSEURS AMOVILLES » là kiểu kiêm-thời từ 2 cho tới 8 mã-lực, dùng để gắn ghe lường, tam-bản đã nhẹ nhàn, mà cách dùng rất nhậm le giá lại rẻ.

Máy chạy bằng dầu nhớt hiệu « AMADOU » dùng dầu *solar oil, mazou*, dầu lửa, vân vân .., dầu chạy động cơ. Dùng về máy làm xay lúa máy cán cao-su, máy tiện, máy làm cho cô hơi đèn điện. Tiền sở phí mỗi ngày có 2$25 mà thôi.

Ba-hiệu có đóng ở nơi các hàng thuyền chạy bằng máy moteurs.

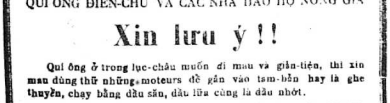

HÃY VIẾT THƠ HỎI :

Salon Nautique

460, rue Paul Blanchy Saigon (Tandinh)

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG-TY HỮU-HẠN VỐN 250.000 $

Công-ty làm những việc kể ra sau đây :

1° Lảnh tiền đem gởi không hen kỳ hằng bạc Đông-Pháp, hay là tiền quan Langsa đặng 4 lời mỗi năm ;

2° Lảnh tiền đem gởi có hạn kỳ (5 lý lời mỗi năm nếu gởi 6 tháng ; và 6 lý lời nếu để một năm) ;

3° Bán chi-phiếu (chèques) và gởi tiền qua Đại-Pháp bằng dây thép hay là gởi theo tàu trom (transfert par cable ou par courrier).

4° Cho vay đủ cách ;

5° Cho vay về hàng hóa nhập cảng ở ngoại-quốc (ouverture de crédit à l'étranger).

Công-ty Việt-Nam ngân hàng sẵn lòng mà chỉ rõ cho đồng-bang chúng-tôi biết những công việc ở nhà ngân-hàng mà đồng-bang muốn cần dùng.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG, Số 34 đường Pellerin.— SAIGON

Dây thép nói số 748. Tên dây thép : Crédibank.

A. DENHOLM

N° 41, Rue Chaigneau -:- SAIGON

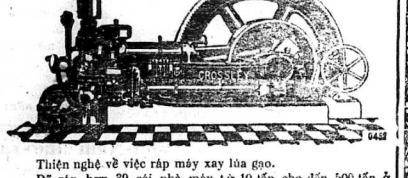

Thiện nghệ về việc ráp máy xay lúa gạo.

Đã ráp hơn 39 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-Pháp.

Cam kiết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự hền bỉ chạy tốt của máy móc. — Nguyên giản máy. — Đồ phụ tùng.— Đồ thay đổi. — Dây thun Emerie vân vân. — Máy làm dầu, làm đường, vân vân .. giá phải chăng.

Lời của một tên học-trò thuật

(Tiếp theo và hết)

Chính nơi tôi đây, tôi đã bị các đều bất công của các thầy tôi trong mấy năm tôi chuyên lo kinh sử nơi trung đẳng học đường. Nhưng than ôi ! tôi có bị thi chịu lấy, thì than lấy một mình, chớ không dám hở môi lậu tiếng vì sợ có kể « tay trong tay ngoài » của thầy tôi nghe đặng, học lại với người mà tôi phải bị người oán người thù, rồi thì phải hại cho tôi. Vì thế nên tôi cam tâm mà chịu.

Như trên tôi đã có nói ở trong trường không khác chi ở ngoài. Những đều áp-chế của kẻ bề trên tức là của đốc học và của thầy dạy, thì tôi đả có sơ lược tỏ phân. Những đều ấy nó làm cho tôi phải thối chí ngã lòng muốn bước ra khỏi đường công danh cho rồi, nhưng ngặt vì một nỗi bên mình còn cha già, mẹ yếu, với em thơ.

Bây giờ tôi xin nói vì sao mà tôi phải chán ngán đường đời nữa. Trong trường thì có kẻ giàu sang lại với kẻ nghèo hèn. Ở ngoài những người giàu sang ra sao thì trong trường cả : trò giàu sang cũng như thế. Phần nhiều các trò vì ỷ tiền nên có tánh kiêu căng phách lối, thấy kẻ nghèo hèn thì hay khinh hay rẻ, coi người chẳng ra chi. Thấy mặt kẻ nghèo khổ vô phước, thì các trò xem như rác như rơm, muốn khạc nhổ vào mặt. Các trò giàu sang nhờ của tiền cha mẹ nên đặng đặng vào trường ăn học, thấy kẻ vô phần nghèo khó, nhờ cơm gạo nhà nước mà lo bề kinh-sử, thì hay khinh hay rẻ người.

Tôi đả có nói, tôi là một thằng học trò nghèo, may nhờ phần học bổng của nhà nước nên đặng ăn học trong trường trung đẳng đến ngày nay ; tôi đây vì thân phận nghèo hèn, nên biết mấy phen bị chúng rẻ người khinh. Đau đớn biết bao cho phận mình vô phước ! Anh em học trò nghèo hèn ôi ! anh em có gặp những nỗi khổ lòng ấy chăng ? Kẻ ỷ tiền kiêu căng phách lối thì trong trường đả có, mà kẻ phận bạc gạt gẫm trong trường cũng chẳng không. Tôi đây biết mấy phen bị người gạt gẫm, biết mấy phen bị người bạc ngãi vong ơn.

Trong trường cũng có kẻ làm bạn vì tiền chớ không phải vì nghĩa. Khi tôi vào trường thì đả bị chúng gạt rồi. Nhiều kẻ đến làm quen cùng tôi, ban đầu thì ỏ ào ngoài miệng rằng muốn làm bạn vì nhơn nghĩa chớ không vì tiền bạc. Ai nghe vậy mà chẳng mừng, thấy thế mà chẳng vui, ai lại chẳng muốn kiếm một người bạn mà cùng mình tâm đầu ý hiệp. Bởi thế nên tôi mới bị lầm. Ấy cũng bởi vì biết người mà không biết lòng nên phải bị người gạt. Biết mấy phen ta thấy người bộ dáng ngoài coi dáng mặt làm người, mà ở trong thì chẳng có lòng dạ chi cả. Tôi đây cũng vì thiệt tình với bạn của tôi, nên mỗi mỗi tôi đều sẩn lòng, tiền tôi cũng giúp mà công tôi cũng giúp. Giúp của giúp công, nhưng rồi cũng không ai nghĩ đến cho mình. Đến khi, họ thấu biết tôi là một thằng nghèo nàn cùng cạn, không thể cho họ cạo gọt nữa, lần lần họ mới giảm phai tình nghĩa, rồi kiếm chuyện mà dứt tình liên ái. Nhưng tôi biết rằng vì tôi không thấu lòng người nên để người gạt gẫm, lỗi ấy tại tôi, nên tôi cũng cam tâm mà chịu. Nhờ đó mà từng trải chút ít đường đời, nhờ đó mà tôi học hỏi đặng thêm chút ít với người.

Nghĩ ra ấy cũng tại vì thân phận tôi nghèo khổ nên phải gặp biết bao nhiêu đều đau đớn. Đã biết rằng người thế gian không phải hết thảy đều giàu sang, mà cũng có kẻ nghèo hèn cực khổ, nên tôi cũng không dám trách trời. Vì tôi vô phước sanh nhằm chốn hàn-vi, vì thân phận tôi trời đả định sanh ra để cho chúng dầu chúng thức, nên tôi không than làm chi cho mệt lòng nhọc trí. Tôi ngày nay tuổi mới vừa mười tám mà đả sanh ra chứng ngán đời. Tôi ngán đời mà lại cũng ghét đời. Cũng nhờ mấy năm tôi chuyên lo kinh sử trong trường trung học, mà ngày nay tôi đả rõ thấu tình đời. Càng rõ thấu tình đời chừng nào tôi càng chán đời chừng nấy. Dám chắc các bạn học trò nếu ai mà gặp cảnh khổ như tôi thì không thể nào bắt các trò dừng thối chí ngã lòng cho đặng.

PHAN-BÌNH-CHI.

Kính cáo cùng quí ông quí bà đặng rõ : nhà ngũ GRAND HOTEL DE FRANCE thuở trước ở đường Catinat môn bài số 153 bây giờ sang về tôi làm chủ và đặt tên là :

Grand Hotel Excelsior

Các phòng đều sửa lại hết, đồ cũ thay lại đồ mới và trong phòng đọn dẹp dàng hoàng, sơn phết rực rỡ, có buồng tắm và bàn rửa mặt nước mây theo kiểu kiêm thời. Giá tiền mướn phòng tính rẻ hơn mọi nơi, xin kính mời quí ông, quí bà trong Lục-Châu khi nào có điệp rảnh lên chơi Saigon, ghé lại tiệm ngủ tôi một lần thì sẽ đặng như ý.

Ở dưới nhà ngủ, tôi cũng có mở một cái nhà hàng Epicerie có bán đủ các thứ đồ hộp, dầu thơm các thứ rượu ngon và nhiều đồ tạp-hóa khác, v.v.

Bổn chủ-nhơn kính cáo.

Một lò nhà máy xay lúa rất tiện

Sửa đổi nhiều, gạo ít nát

Máy xay lúa có cầu chứng và sửa đổi thêm.

Máy xay lúa cho chủ-điền và người buôn bán.

Theo cách chế tạo mới, người bày máy nầy dám cam đoan rằng :

1 với 100 kilos lúa khô không khi nào có tấm nát đến 10 hoặc 15 kilos

2 tiền sửa máy mỗi không quá 6 đồng một năm.

Người ta lợi còn quả quyết rằng : với một cái mô-tơ 4 ngựa chạy được 80 giờ người hai giờ giá 450 $.

Với một cái mô tơ 8 ngựa, chạy được 120 giờ 12 giờ giá 750 $.

Với một cái mô tơ mười hai ngựa chạy được hai trăm năm chục giờ là 1.000 $.

thời 12 ngựa 250 giờ tính luôn tiền lưng máy, giá 1150 $. si mua cho biết trước Huê lợi — 100 kilos lúa được 70 kilos gạo trắng.

Bán và giao tại Saigon sau khi chỉ máy rồi. Mô-tơ phải mua riêng.

Mới chế tạo.— Máy xay cho người buôn bán, chạy bằng ngựa hoặc bò tiền sở phí mỗi ngày : tiền cỏ lúa ngựa, nói để máy cho ngựa, keo rồi chắc chắn, chạy được 40-60 kilos gạo trắng một giờ.

Mỗi chục giờ lúa lợi được 4p, 50. 5 đồng mỗi một ngày tiền sở phí tính rồi.

Máy mới bằng sắt, si-măng và đá cẩm-thạch.

Máy sửa sang lại kiểu thiệt tốt, lợi lợi cho việc canh nông, và dùng được lâu. Mỗi cái 35 đồng kể cả cước phí.

Máy bán có kẻ trông, nếu ai đưng vào cửa, đi qua sân hay một cái phòng thì có một tiếng kêu to tỏ hồ như tiếng súng nổ vậy. Mỗi cái bán 2$20

J. BRUNEL

468, rue Paul Blanchy prolongé

SAIGON

(Khỏi cầu và chợ Tân-định)

PHOTO

THUẬN-KÝ

Propriétaire : TẠ-VĂN-CẦN

Ex-directeur de la Maison Photo Thuận-Ký, à Bordeaux (France

N° 7, Quai de l'Inspection, Vinhlong

Kính cáo cùng chư qui ông qui bà đặng rõ : Nhơn vì bổn hiệu trước đã có chuyên nghề hcụp hình tại bên Pháp công nghệ rất tinh xảo việc làm kỹ lưỡng lối kim thời.

Chụp hình và rọi hình ra lớn đũ thứ màu giá tính rẻ hơn các chỗ. Nếu qui ông qui bà ở xa ý muốn rọi hình ra lớn xin gởi hình đến bổn hiệu và chỉ rõ muốn thêm bớt áo quần bàn ghế cùng các ý khác thì bổn hiệu rất vui lòng làm theo các kiểu.

Rồi bổn hiệu dùng gởi theo các lảnh quả giao ngân rất hiện.

Sau đây qui khách muốn hỏi về công việc làm đều chỉ xin gởi thơ cho bổn hiệu bổn hiện sẵn lòng hồi lời lập tức.

THUẬN-KÝ kính cáo

Ở Bắc mới gởi vào nhiều lắm

Ghế Thonet

Ghế Xích Đu

THĂNG-LONG

Tiệm chánh : 109 Mac-Mahon.

Tiệm nhánh : 20 Sabourain.

Vá bánh xe hơi

Chúng tôi ở đường Lagrandière số 288 Saigon là thợ thiện nghệ làm vỏ ruột xe hơi vulcanisateur hoặc vỏ dứt talon, hoặc bể thì hàn lại liền như không bể, việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ hơn các nơi, xin đồng-bang lưu ý.

Bổn-hiệu lại làm nghề nickelé mấy năm trới nay dùng dầu, chọn lựa thợ rất thiện nghệ, tuy qui ông chưa có làm chớ cũng đã có nghe danh tiếng bổn-hiệu xi-kén, xi bạc, xi đồng, xi vàng và các thứ xi làm vừa lòng qui ông mà giá rẻ hơn các nơi. Còn nghề làm vỏ ruột xe hơi bổn-hiệu lựa thợ làm rất đúng đắn cho vừa lòng qui ông. Xin tới làm thử coi thì mới biết.

NAM-THẠNH-HƯNG

Đường Lagrandière số 288 Saigon

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC

ĐỨC-LỢI

105-109 *Rue d'Espagne -:- Saigon*

(Kế dinh quan Xã-tây)

Bổn tiệm mong ơn qui vị chiếu cố trong bao năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm tức nào cũng có sẵn 0 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, cảnh cẩi rất khéo rất hợp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiến, tranh tiền, bình phòng cẩn chạm rất xảo, tuế kiểu, bằng trắc và gỗ

Đồ thau : Lư, chơn đèn đúc toàn than lọc nước rất tốt kiểu kim-thời bình bông và các món bằng đồng đen khảm tam khi chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu mãn : Tranh, áo gối, nấp bàn vân vân.

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong tấm lòng hạ cố của qui khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm đoạt được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn qui khách lắm lắm.

Chủ nhơn kính cáo.

PHUNG-VĂN-LÂM

105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

SAIGON - AUTO

« TĂNG-QUANG-DI

Propriétaire-Gérant

19-21, *Rue Amiral-Rose*, 19-21

Tiệm bán đũ đồ phụ tùng cho các hiệu xe hơi, essence, dầu nhớt, vỏ ruột Michelin và Dunlop dầu đánh bóng xe hiệu « Eau baber » đồ để và ruột xe hiệu Mephistho rất mau lẹ và tiện cho mấy ông chủ xe hơi lắm. Có trữ bánh mâm 765×105 và 820×120. Mới lại đèn phare hiệu « Grebel » cho xe « Delage và Renault » chói xe được 4 cây số (4 kim).

Qui khách ở xa muốn cần dùng món chi xin viết thơ hoặc kêu dây thép nói hay là đánh dây thép thì tôi sẽ lập tức gởi đồ liền cho qui khách khỏi mất ngày giờ trông đợi.

Telephone . 442

Adress. Telegr. : TANDI-SAIGON

VELO HALL

Établissement

TRƯƠNG-VĂN-HANH — SADEC

Giây thép nói số 19

Là nhà chuyên nghề bán :

Xe máy — đồ phụ tùng

Đại-lý — máy hát và đĩa hát

Pathé — Victor — Boka

Ban sỉ, ban lẻ, kính xin qui khach lục-châu lúc nào cần dùng xin đem lòng tưởng đến. Bổn-hiệu rất thậm cảm.

Cũng chịu nhận những thư mua đồ cách lảnh hóa giao ngân (contre remboursement).

COI TƯỚNG

Người có tiếng

Trần - kim-Tiền tiên - sanh người tỉnh Quảng-Đông, ở miền Thanh-Hoàng, kính cáo như vị khán quan nhà giảm. Tôi coi bói khoa cũng coi tướng số đoán việc giàu nghèo số mạng danh phận, chẳng một lời dua nịnh.

Chư-Qui vị muốn biết sanh tử cùng các việc hậu lai xin tạm bước ghé vào thì hiểu rõ. Khán tướng định-giá, tôi có người cắt nghĩa tiếng Annam ; lời biện bạch không sai chẳng hề thêu dệt. Có coi thiên văn địa lý. Nếu coi không hay, thì tôi chẳng bao giờ dám ấn hành vào nhựt trình. Trước khi tôi có ở tại phòng ngủ Lục-tỉnh, tôi về Cho-lon đã lâu, hiện thời tôi đã trở lại tại phòng ngủ Lục-tỉnh-khách-lầu, tại đó có treo cái đầu hình 100 tuổi bằng vải trắng, phía dưới có cái bàn tay và xin qui vị nhìn cho kỹ kẻo lộn với kẻ làm bậy mà ăn tiền.

TRẦN-KIM-TIỀN,

268, *d'Espagne-Saigon.*

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như là ho gió, ho lao, ho tổn, ho sút huyết, bất hạng lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều ; ăn ngon, ngủ được, thì quả nhiên cốt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chẳng nệ tốn công, về tại Trung Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốt tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc để hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mà sĩ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Giá mỗi gói... 0 $ 10

Thần hiệu Phát Lảnh Hoàn

Bổn đường chế ra thuốc hoàn nầy chuyên trị hàn dâm là nhiệt, bốn mùa cảm mạo ; khi nóng khi lạnh, đầu nhức, các chứng trúng cảm, uống thuốc nầy lập tức kiếp hiệu. Mua sỉ tính giá riêng.

Giá mỗi gói... 0 $ 10

Mandat để gởi cho Huynh Thanh chủ tiệm VAN AN DƯỜNG

N° 38 rue de Douaumont, Saigon.

Khán tướng mạng

NHƯ THẦN

神如命相看

Kính tỏ cùng Lục-Châu chư quân tử, qui bà, qui đồng bào, qui cô ai muốn biết « THỌ-VẬN » *Công-danh họa-phước gian nghèo*, như thế nào, hoặc số mạng, sanh tử cùng là muốn xem đất, xây nền nhà, chỗ để huyệt mả, cho khỏi lầm, thì xin khán quang lưu ý, tìm đến đường Amiral Courbet, số nhà 47, thì có tôi là HỒ-NGỌC-SUNG, thầy annam coi tướng đã có danh tiếng trong « Lục-Tỉnh » đoán cho thì khỏi lầm, người hoặc ít mà làm càng, nên thuở nay mang tiếng chung là vậy đó. Tôi đây chẳng dám khoe tài. Nhưng mà xin chư qui đồng-bào đến xem lại rồ, hay dở thế nào.

Nay kính thỉnh :

HỒ-NGỌC-SUNG (annam)

Thầy coi tướng

N° 47 Amiral - Courbet

SAIGON

Chân hưn, nghề làm đồ nữ-trang

Kính trình qui Ông, qui Bà, qui Thầy cùng qui Cô.

Lê-công-Hòa Công-ty chung tôi thành lập ra tại Cho-lớn cũng nhờ ơn qui đồng-nghiệp và qui Ông, qui Bà hoan nghênh và chiếu cố, hòa hiệp vào nên đã khai trương buôn bán.

Chẳng cần chi khoe khoan, qui bà và qui cô cũng đũ rõ những đồ trang sức của Công-ty đến lựa rút những thợ ảnh tài xảo tại trong lục-châu chế tạo rất nên huê-mỹ.

Đã biết rằng vàng hàng nào thì có giá bọc nấy, song tiền công thì phải theo sức mỗi món ; vậy trong việc khéo cũng có nhiều hạng, hoặc hạng nhứt, hạng nhì và hạng ba, chúng tôi chế ra tùy theo ý muốn của mỗi người.

Bổn Công-ty có bán đũ gia-bài xửa như là : tộ, chén, đĩa, lục-bình, v. v. là những đồ cổ tích rất qui báu xem qua lạ mắt.

Còn những đồ nội-hóa như là : giày, dép, ghế Thonet, ghế xích-đu Bắc-kỳ v. v. cũng là đồ người dương (article de Bazar) bổn Công-ty có bán nhiều món, tính giá gì là vì ý quyết muốn cho đồng nuôi hàng.

Vậy xin mời qui ông, qui bà, nhơn lúc nào rảnh xin đến gót đến Công-ty, trước xem sau mua dùm mà vận-động cho mau chạy hàng hóa cùng viết thơ giao thiệp buôn bán thì bổn Công-ty rất hậu tình thậm cảm.

Lê-công-Hòa Công-ty.

62, Boulevard Tổng Đốc-Phương, Chợlớn.

P. S. — Chẳng bao lâu bổn Công-ty sẽ định mở ra một cuộc đấu xảo nhiều món nữ-trang để cho bạn đồng nghiệp Thợ-bạc tranh giải nhứt. Vậy qui bà, qui cô hãy nghĩ rang Công-ty hằng để ý chăm nom lo lắn cho các món trang sức được khéo léo huê mỹ thêm hoài.

Công-ty xin nhắc lợi ràng bổn Công-ty chưa khỏa sổ ; qui-vị sẵn lòng hòn hiệp xin mau nhập cổ phần hầu tăng thành một cái Công-ty hiệp tác nặc danh của đồng bang mình cho thiệt mạnh mẽ mới làm được nhiều việc đại ích lợi thì rất qui hóa biết bao. Xin qui vị lưu ý.

Lê-công-Hòa Công-ty cẩn cáo.

TIỂU-THUYẾT

Bó - hoa - lài

đã xuất bản rồi giá 0$30

Các nhà bán sách ở lục-châu muốn mua sỉ, xin viết thơ cho

VIỆT-NAM-THƠ-XÃ

106, *rue des Marins Cholon*

Nhứt nghệ tinh nhứt thân vinh

Tốn 18$00 ou 12$ sẽ thành một nghệ thanh nhân, lương bổng tháng sẽ được 50$00 ou 60$00 một tháng, lại ngay tiệm

Đồ-như-Liên

91-93, *rue d'Espagne*, Téléphone 690

gần xả-tây mà mướn một cái máy viết mà tập trong một tháng sẽ thành nghề

Bán đồ mỹ-nghệ Bắc-kỳ, bưu giá nhựt định — Bán xe máy nhiều kiểu đẹp.— Bán đồ phụ tùng xe hơi, xe kéo xe máy — Bán đồ đèn khí, quạt máy, bóng đèn xe hơi. Thấp trong nhà bóng đèn mầu, để thử mầu.—Bán máy viết mới chữ quốc-ngữ và cho mướn ngày, mướn tháng, mướn giờ, có thợ sửa hiệu nào sửa cũng đặng.—bán máy hát và đĩa hát, Tây, Tàu, Annam, hát bộ, cải-lương, hát nhà trò nước-ngoài, có tài riêng về nghề khắc hình người vô đá và thau — Khắc con dấu bằng đồng, bằng đá để mộ bia.

Có để tại tiệm những đồ đã làm rất khéo

Nếu quí vị nghe đặng máy hát và đĩa hát hiệu *Victor*, rồi thì quí vị hết muốn nghe thứ khác

Máy tủ *Vitrola* số 4-3

Máy *Victrola*, số 1-70

Máy *Victrola*, số 1-60

Có một mình hãng

Indochine Films & Cinémas, 16 3, Bd. Charner, Saigon

có bán mà thôi

Tiệm bán đồ chụp hình

Photo-Thai-Sanh

166 168 *rue des Marins, Cholon*

Tiệm tôi chụp hình đã trên 10 năm rồi sự khéo tốt không cần nói chi cho nhiều thì ai cũng biết danh của tiệm tôi.

Tiệm tôi có trữ bán đủ thứ hiệu *Plaques, Papiers, Produits cartons et accessoires photographiques* không thiếu món chi. Nay tôi có in sẵn tarifs và catalogues như quí ông có cần dùng món chi hoặc hỏi chuyện gì thì chúng tôi sẽ sẵn lòng trả lời lập tức.

Tiệm tôi buôn bán thật thà, giá cả chắc chắn, cách gởi *contre-remboursement* rất mau mắn, đã có nghe danh trong các xứ thuộc địa Langsa (*Cochinchine, Cambodge, Laos, Annam và Tonkin.*

LAIT NESTLÉ

SỮA HIỆU

CON CHIM NESTLÉ

LÀ TỐT HƠN HẾT TRONG THẾ GIỚI

Đông-Pháp Thời-sự

(Tiếp theo)

Thiết-tưởng nhựt-trình là một món dễ bảo những tin tức sốt-dẻo hàng ngày thế mà dễ dồn cho tới 5, 7 số mới đem một kỳ là sao ?

Đến như thơ, tờ trác nhiều khi phải thi-hành gấp (cứ thấy đề chữ « urgent » ngoài bao, thế mà tên trạm nầy bắt đếm.

Vậy, như trên kia tôi đã nói có nhiều lần đã than phiền việc ấy tới tai thầy cai-tổng Bình-An là M. Đõ, thế mà sao thầy làm lơ cả ? Hay là thầy quá yêu M. Trạm của thầy sợ di thường mưa nắng thành bịnh chăng ?

Cái tin nầy là tin cuối cùng, giả-sử thầy cai-tổng Bình An không chịu sửa tệ ấy lại, thì cúi xin quan Chủ-tỉnh Vĩnhlong soi xét cho dân trong tổng, thì thật là một đều may mắng lắm vậy.

Một dân dân trong tổng.

Thầy bà dâu vậy ?

Hôm thứ 6 mới rồi 11 giờ trưa ở tại con đường Chi hòa ngan bót, có xãy ra một tấn-kịch mà tấn kịch nầy lại là thầy ký B. mãn việc tại tòa Bố đóng một vai tuồng chánh.

Nguyên thầy B. cùng thầy Bưu cả hai đều mẫn chung một tòa, nhơn có việc gì bất hòa nhau trong tòa không rõ. Lẽ cho phải anh em làm chung một sở với nhau nóng nãy cãi lẫy một giây một lát rồi thôi ; ngờ đâu thầy B. ra ngoài đường lại cởi cái ngọn vô phu ra đón thầy Bưu mà đánh, chẳng những đánh nhau một với một, thầy ta còn rủ rê thêm hai, ba người anh chị nữa áp lại đánh thầy Bưu quá lẽ. Thầy Bưu chịu đánh một hồi dã thêm mới lồm cồm dậy chạy đi cở bót. Hiện nay còn mang bịnh nằm nhà thương, nghe nói thầy Bưu dã đầu đơn kiện rồi, ước chi quan Biện-lý và quan tòa xét xử lẽ nào cho một người vô lương kia biết ăn năn, lần nầy còn lần khác.

Ôi, thầy thông thầy ký mà còn tồi bại như vậy, bảo sao bọn du-côn mà không dám chém nhau, thật nghĩ mà thẹn thùn cho hạng mày râu nam tữ.

NGUYỄN-THỊ KIM-HÀ

Thơ tín riêng

Saigon, le 6 Juin 1928

CÙNG

Nguyễn-hữu-Hạnh dit Cần

(COLLÈGIEN)

Châu đã biết cái phận chú rất nên mỏng mảnh ; vì việc đời mà chú phải lao lực tròn mấy năm nay, song chú vẫn dược yên lòng vui dạ là cái nhơn phẩm chú không hề bị ai phiền trách. Nay vì cháu, mà chú phải chịu dau đớn, nhiều tiếng nói rất nên oan khúc. Lời gốc rằng : (chú dưa cho cháu 60$00 nên cháu mới đi). Vậy cháu hãy xét lại, mau về mà cứu thoát chú ra cho khỏi vòng Ngôn-luận, đó là cháu biết thương cho cái mạng cùng số vãn của chú.

Chú sẽ bảo toàn cho cháu, vì chú đã phân biện cho ba cháu nghe rồi. Phần nay ai cũng đó lỗi rằng tại chú cả, hễ lỗi chú hết lâm thì ba cháu tất phải diệu yên, vậy cháu hãy về mà cứ rõ đều trong sạch cho chú, đó mới gọi rằng : cốt nhục chi tình. Trên khoản bảo, khó nỗi chú ý tố phan ; vẫn tắc lời cho cháu biết « thà là chết hơn là làm cho mẹ cháu phải bịnh, cha cháu khó ngồi yên mà lo gia sự, phế cả mọi việc, càng khó lòng cho cháu lâm vậy. . . »

NGUYỄN-LINH CHIÊU

Muốn bán

1° Một cái xe hiệu « FIAT » 15 mã lực 7 chỗ ngồi, kiểu rộng dề làm xe đưa đò tiện lắm : giá 1500 $.

2° Một cái xe hiệu « CITROEN » 5 mã lực, 2 chỗ ngồi, giá 450 $.

Xin do theo ông ROUELLE Fils, nhà ở đường Mayer số 183, hay là ở hảng Chargeurs Réunis, Saigon.

HÃY ĐỌC TIỂU-THUYẾT

HUYẾT-LỆ-HOA

Hay lắm ! Hay lắm ! !

Agence de Représentations commerciales, Agricoles et Industrielles AGENCIA

Directeur M. CAO-VĂN-KIỆN 132, rue d'Espagne, Saigon

Achats
Ventes
Hypothèques
Gérance d'Immeubles avec Cautionnement

Compartiments
Maisons
Plantations
Rizières
Terrains

PHÒNG-VĂN LÃNH-VIỆC

THƯƠNG-MÃI, CANH-NÔNG, KỸ-NGHỆ

Mua bán ĐIỀN-TRẠCH

Bổn hãng đương kiếm mua bán và thế phố tốt tại Saigon-Chợlớn và một sở ruộng tốt 3000 mẫu.

Lãnh mua, bán, cầm thế đất, nhà, Vườn ruộng, vân vân

MỘT DIỆP RẤT MỰ

1. — Bổn hãng bán chịu đủ các món hàng hóa từ 10 đồng cho tới 1000 đồng góp lo tháng.

2. — Gởi mua hàng hóa của bổn hãng món chi cũng có từ 10 đồng cho tới 2000 đồng, bổn hàng trả cho chủ mua nguyên bổn.

Việc Hộ. — Thân chủ cần lòng giao cho bổn hãng lo các việc kiện thưa, dầu đặng thắt bổn hãng giao lại, tiền Huê-Hồng Trạng-sư nguyên bổn. (Chiếu theo điều luật trong bulletin số 1)

Thân chủ hỏi thăm việc chi hay là gởi mua món chi xin gởi theo ấn cắt có (0$50) tiền thông tin.

Nhà buôn Annam

Nên nhớ rằng SỔ-SÁCH là điều cần nhứt trong nhà buôn. Nhưng sổ-sách không phải tự ý muốn làm sao thì làm. Phép làm sổ phải trúng theo lề-lối mới được. Mà muốn làm cho trúng theo lề-lối cần phải học tập, cần phải coi sách nói về nghề ấy, như là sách :

PHÉP BIÊN CHÉP SỔ SÁCH BUÔN BÁN

của M. Đỗ-văn-Y quản lý công ty An Hà ấn quán Cantho soạn ra, để giúp cho các bạn thương gia Annam ta.

Giá mỗi cuốn 1 $ 00. Tiền gởi 0 $ 20.

Ai muốn mua xin viết thơ cho tác giả tại Cantho

Tình là giây oan

Tiểu thuyết Pháp của M. Trung-Tín dịch. Ai muốn mua xin gởi thơ cho

M. Dương-minh-Thới

48 Rue Massiges, Saigon

LƯƠNG-Y LƯƠNG-DƯỢC

Quảng-cáo

Y-sĩ Lương-Tuấn-Anh coi mạch trị bịnh,

Học có tinh thông thì nghề y mới giỏi, còn thuốc có linh nghiệm thì trị bịnh mới lành. Lương-tuấn-anh tiên-sanh là người rất tinh thông về nghề y-thuật, học nối chơn truyền, trị các chứng bịnh nội ngoại khoa đều có kinh nghiệm, còn như các chứng bịnh thuộc về thai sản, cũng đã hà thì tiên-sanh y trị lại càng giỏi lắm. Hồi trước Tiên-sanh hành y lại bên Tỉnh thành và Hongkong thì ai ai cũng đều biết danh tiếng. Nay vì bên Trung-Huê chăng được yên tịnh nên mới qua xứ Nam nầy, bổn-đường nghe danh tiên-sanh đã lâu, nay nhơn dịp mới rước tiên-sanh đến tiệm mà coi bịnh, chuyên môn y trị các chứng như là giang-mai, sang-độc cùng là bịnh trật-đả bị đờn bị té trật gân lọi xương v.v.., thì rất nên thần hiệu, bao hết bịnh mới lấy công.

Nay kính cáo

ÍCH-THỌ-ĐƯỜNG

39, đường Schroeder (Chemin) Saigon

PHARMACIE SINY-ANNAMITE

Thiên-Hòa-Đường

N° 208. Rue des MARINS -- CHOLON

Thứ dầu kể dưới đây là một thứ dầu có danh hay nhứt của ông Y-học-sĩ Diệc-hoài-Đông bổn thân bào-chế :

THIÊN - HOA DU

(Dầu trị bả chứng)

Thứ dầu nầy của ông Diệc-hoài-Đông lương-y của bổn đường hế ra, chơn ròng các vị thuốc đã [illegible] trong quốc, dịch thân dùng phép tân học mà nấu ra và đã [illegible] mới chế thành thứ nầy khử độc trừ tà, tánh hòa công tuấn, hoặc trong nắng hay là ngoài thoa dầu hay dùng cũng đặng. Không bịnh thì để thân dầu nào (làm cho tinh tho tinh thần, còn có bịnh thì do theo bịnh đều trị đăng hết. Thật là thiên hòa bình, đáng gọi là một thứ linh được để hộ thân rất quí báu vậy.

Muốn biết rõ những chứng bịnh nào hay dùng thứ dầu nầy và cách dùng nó thế nào, hãy xem cái toa dùng mà gói mỗi ve dầu tới trong ấy có chỉ rõ rằng.

Bổn đường kỉ thấy xứ Nam khí trời độc địa, nhứt là trong mùa nóng nãy nầy, thường hay xãy ra nhiều chứng bịnh hay dùng thứ dầu nầy, nên mới rang sức thí nghiệm nhiều thứ thuốc mà chế ra, thật là mầu nhiệm không thứ nào bì kịp.

Ấn quí vị hãy dùng thử một ve thì mới thấy sự công hiệu của nó,

Mỗi ve giá là. . . . 0 $ 25

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG.

Chủ-nhơn : Y học-sĩ DIỆC-HOAI-ĐÔNG, *cẩn-khải*

HIỆU

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Ở đường Catinat và đường chợ-cũ, Saigon

Đồng hồ đồ kiến

Carillons Westminster

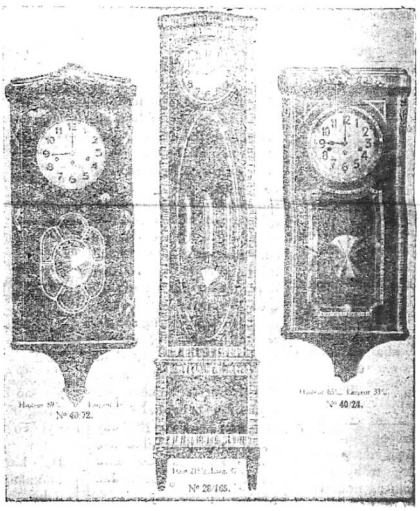

Bổn hiệu lâu nay bán chuyên môn về đồng hồ Carillon cho nên lựa ròng các kiểu các hiệu thiệt tốt (nội Saigon không hiệu nào có tốt hơn đặng) khi Quí-khách muốn mua đồng hồ đồ kiến xin đến Bổn hiệu mà chọn lựa thì ắt đặng vừa ý lắm, lại được giá rẻ hơn mua ngay bên Tây. Bổn hiệu có hơn 15 kiểu khác nhau kiểu nào cũng đẹp, có thứ 6 gongs, có thứ 8 gongs, có thứ 10 gongs. Lại có thứ Đồng hồ đồ kiến thự kiểu số 28/165, khỏi lên dây, không có chìa khóa thiệt lạ thiệt ngộ lắm, những đồng hồ đồ kiến bán tại Bổn-hiệu giá từ 48 $ - 55 $. 6 $. 68$. 90$. 110$. và 360 $ một cái thứ rẻ hơn hết là thứ 48 $ mà cũng có đủ 8 gongs cũng lớn bằng thứ 60$. và cũng tốt đẹp vậy.

Kính tỏ cùng quí ông quí bà rõ

Garage của tôi hiệu Garage Central, ở Boulevard Bonnard, số 26. Ngày nay, đã nhường phố lại cho MM. Lê-văn-Đức và Franchini, Directeur du Garage Indochinois mướn.

Còn đồ đạt của tôi bán thuở nay trong hảng đồ thì đã dời hết lại ở tại tiệm tôi ở đường Amiral Courbet, số 24 và 26, ngang nhà ngủ Nam-Đồng-Hương là đường hẻm hông Chợ-mới Saigon, và nơi kho của tôi ở đường lớn Boulevard Galliéni số nhà 290 về địa phận Chợ-lớn. Trừ ra một mớ xe hơi tôi bán lại cho MM Lê-văn-Đức và Franchini mà thôi. Nên nay tôi cũng còn buôn bán như khi trước là giường sắc, giường đồng, bình sắng đề vào xe ít hao, cây cãng, thùng nước xe, đèn lanternes avant et arrière, đèn hông, đèn phares, đèn dọi, vải lợp mui xe hơi xe kéo, bình nước mạnh, đèn điện khí, nhiệp xe hơi, échappement libre, đồ phụ tùng xe hơi, xe torpédo và chassis camionnette hiệu La Buire, máy canot, vân vân.

Vậy xin mời quí bà tưởng tình tôi là người đồng-hang đến mua giùm tôi rất cảm ơn và tôi sẵn lòng tính giá nhẹ cho quí ông, quí bà.

Còn ông nào có mua xe hơi muốn gắn đèn dọi, đèn lanterne, đèn hông, cây cãng, áo nệm đồ chơi, vân vân thì tôi có đủ. Xin đem xe lại tôi gắn cho đồ tôi mua lại tính giá rẻ hơn các chỗ khác.

Nay kính.

NGUYỄN VĂN-KIỆ

24 et 26, rue Amiral Courbert, Saigon.

Quan Ven Duong 28 Jan 2022

PHU TRƯƠNG VĂN-CHƯƠNG

của Đông-Pháp Thời-Báo ngày 16 Juin 1928

Khảo về tư-tưởng học-thuật nước Tàu

(*Tiếp theo*)

So sánh các học-phái đời trước nhà Tần với các học-phái Hy-Lạp.

Những điều hơn của các học phái đời trước nhà Tần.

Vấn đề sanh kế được phát đạt. — Người Hy-lạp trọng việc binh, quí việc văn học, về việc sanh kế không để ý tới, cho nên hồi đó khoa triết-học, khoa kỹ-thuật, đều được thạnh đạt, làm gương muôn đời, mà khoa sanh-kế ít có bàn giảng. Chỉ có Xénophanes và Aristote nói đến mà thôi. Nước Tàu, đời trước nhà Tần, sự phát đạt của khoa học sanh-kế đã có thể so sánh với Âu-châu hồi thế-kỷ thứ 16, 17, như là: thiên Khinh-trọng ở Quản-tử, phép Tỉnh-điền phép Chợ phép Triệt ở Mạnh-tử, lời dạy «Tiết dụng vụ bản» của Mặc-Địch, bài luận «Dương dục cấp cầu» của Tuân-Khanh, nghề «dùng sức đất» của Lý-Khôi, lời «xét thời biến» của Bạch-Khuê, lệnh «khai khẩn» của Thương-Ưởng, cách lâm ruộng của Hứa-Hành v. v. hoặc mở ra nguyên-lý, hoặc chủ về việc cày cấy, hoặc chủ về việc buôn bán, hoặc xương ra chánh sách tự-do (như Mạnh-tử nói: cửa ải của chợ, chỉ xét hỏi không đánh thuế), hoặc nói về chân-nghĩa cần thiệp, động đến lòng tung, mỗi người phát minh một lý thuyết. Ta có thể nói rằng: trên địa-cầu, khoa học sanh-kế, nước Tàu phát đạt sớm nhứt.

Chủ-nghĩa thế giới rõ rệt và lớn lao. — Dân Hy-lạp là đảo hải đảo, sự tư tưởng của họ có thể cùng hết ngoài, gốc của bầu trời, mà sự thiệt tưởng của họ, hễ không thoát khỏi cái tánh chất thị phủ, cho nên về những lối đoàn kết, cách thống-trị, nguồn hạnh phúc, của nhân-loại, chưa ai để ý. Nước Tàu, ngoài sự «sửa mình», «lấy nhà», «trị nước» lại lấy sự «làm cho gậm trời hòa-bình» làm vấn-đề rất lớn. Như thuyết đại-đồng của Khổng-học, thuyết cấm-binh của Mặc-học, thuyết trí-trí của Lão-học, v. v. đều đều nhắm vào vấn-đề thế-giới mà thứ nghiên cứu vậy. Tuy rằng chữ «gậm trời» của mấy thuyết đó không phải thiệt là gậm trời, song mà về phần ý-tưởng, thiệt lấy gậm trời làm mục-đích, đó cũng là điều hay của người Tàu.

Tóm lại sự giỏi của Tàu là ở vấn-đề thực tế, vấn-đề nhân-sự; nói về một hai ưu điểm, thì nước Tàu về hồi trước Tần, sẵn giống như Âu-châu ngày nay, Âu-châu về thời đại «Hy-lạp» gần giống như nước Tàu hồi Tổng-Minh. Đó là kể về sự giống nhau, không phải chỉ về toàn thể. Nhưng nếu nói về toàn thể, người Tàu cũng có chỗ hơn.

Một là số nhà học giả đông nhiều. — Danh gia của Hy-lạp, chẳng qua độ, mười nhà, văn-đề bàn giảng, chẳng qua độ bốn, năm thứ, đại để người nầy xướng ra một thuyết, người kia lại phát minh thêm hay là bài bác đi. Cho nên học giới của họ như hình trôn ốc, dầu có thiên biến vạn hóa, cũng chỉ một giây kéo dài. Nước Tàu thì đất cát lớn, vật sản nhiều, mà đường giao thông chưa rộng, học giả phần nhiều tự mình suy nghĩ không có theo dòi của ai cho nên học-giới của Tàu như hình vô số giây thẳng. Tức như sáu nhà chín giòng chương trước đã kể mà đến ngành ngọn chi phái, cũng có mấy trăm, mỗi một vấn-đề, nếu bảy hết những thuyết khác nhau, thì y như một chuỗi hột ngọc. Học thuyết của Tàu có lẽ cũng nhiều như thế giới.

Hai là ảnh-hưởng xa rộng. — Hy-lạp từ hồi Mã-kỳ-tôn kiêm-tinh, tới hồi Tây-la-mã việt vong, tất cả hơn ngàn năm, họ: thuật ảnh hưởng ở xã-hội Âu-châu rất nhỏ, vì rằng học-lý sâu-xa không thiết với nhân sự Nước Tàu, các học giả về đời Trước-Tần, sinh gặp hồi loạn, mất thấy nhân dân khổ sở, cho nên lập luận phần nhiều lấy sử cứu thời chữa tục làm cốt. Những ý tưởng đó rất quan hệ với sự trị an của bấy người, vì thế mới có thể đem học-thuyết mà xoay-xỏa cổi đời, truyền mãi tới nay. tuy các học thuyết ấy là giỏi là hay, bây giờ chưa thể định được song mà môn học đông-nhiều, cũng là ưu điểm của người Tàu vậy.

Những chỗ kém của học-phái đời Trước-Tần.

Tư tưởng luận-lý thiếu kém. — Phàm trong việc học, có học thì có hỏi, có nghĩ thì có suy, sự luận-lý (la logique) là gươm mũ của nhà học-giả. Hy-lạp từ Xénophanes, Socrates dùng mãi lối biện chứng, tới Aristote mà sự học luận-lý thành riêng 1 khoa. Nhờ đó sự lập luận hằng được đầy đủ kín đáo, chân-lý càng ngày càng rỏ. Nước Tàu dầu có bọn Đăng-Tích, Huệ Thi, Công-tôn-Long là những nhà chuyên về biện bạch danh từ, song chẳng qua chỉ bế vung, cái phiếm, không phải nói có cớ, bàn cỏlẽ, mà về sau cũng chẳng ai nói theo. Bởi thế học giả hồi Trước-Tần tư tưởng dầu sa sôi, ý tứ dẫu rộng lớn, tới sự kín đáo tinh vi thì không bằng học giả Hy-lập. Như Mạnh-Tử nói «Họ Dương *vô minh*, đó là không vô-hữu Mặc *rộng yêu* đó là không cha». Vậy thì *vô minh* sao lại đến nỗi không vô? *rộng yêu* sao lại đến không cha? thế là không kín đáo. Hay như Mặc-tử nói «Trời ưa gì, trời ghét gì? Trời ưa nghĩa mà ghét bất nghĩa» Vậy thì sao biết trời ưa nghĩa mà ghét bất nghĩa? Đó là không tinh-vi. Đại để các nhà học-giả đời Trước-Tần, thường hay có những khuyết-điểm như vậy. Lẽ đó cũng vì như tướng tài quân giỏi, mà không ó gươm, dao, mũ, giáp, cho nên đánh giặc không vỡ, giữ thành không bền. Đạo học không được chói lói, mông mênh, cũng bởi cớ đó.

Tại sao mà có những khuyết-điểm ấy? xét cho kỹ thì chỉ vì học-giả hồi đó, chuyên lấy thực-tế làm mục-đích, đến như lý-luận phải hay quấy, không rồi công mà để ý tới. đó là một lẽ. Nước Tàu tiếng nói, chữ viết rất rời vụn, ít lắm, xưa nay không có chuyên-khoa giảng về mẹo tiếng mẹo chữ, vì vậy mà cách đặt lời đặt câu không được phân minh, đó là hai lẽ. Người Tàu thường lấy sự dạy người làm trách-nhậm của mình, cho nên có người truyền thọ mà không có người bài-bác, không như Thái-tây đem học-thuyết phô-bày với công-chúng, tùy ý ai tán-thành hoặc không tán-thành. Vì thế người Tàu lập luận không cần chu đáo, đó là ba lẽ. Cái đó tuy là sự rất nhỏ nhưng rất quan hệ với sự thạnh suy của học thuật vậy.

T. T.

Ngừng mục phụ-trương thể-tháo

Nhơn vì lóng nầy nắm về mùa mưa, nên ở Saigon không thường có những cuộc thể-tháo như là đá banh, đánh vợt, đua ngựa, đánh bọc (boxe). Vậy bổn-báo tạm xin ngừng phụ-trương thể-tháo (kỳ thứ ba) một ít lâu, đợi qua khỏi mùa mưa, sẽ ra lại như cũ. Đ. P. T. B.

Ngủ và chết

Nhơn đọc báo Tàu, thấy có một bài, trong có một đoạn nói về sự chết, so sánh chế với ngủ, thật có triết-lý tâm, đủ làm cho những người ham sống sợ chết đọc đến mà tỉnh-ngộ, vậy kip dịch và đăng lên đây:

«... Vả, ngủ cũng là chết, mà người ta lúc lên giường, đặt mình xuống chiếu, không có ý nớp nớp sợ, là tại làm sao? Hay là khi thấy người thân mình ngủ mà không than-khóc kêu-la, là tại làm sao? Vì biết ấy là ngủ, biết ngủ là một sự thường, và biết ngủ rồi chắc có thức dậy. Nếu không biết thế, chắc phải e-sợ thương xót mà trong lòng thấy đau-lòng. Còn đã biết thế rồi, thì lại cho cái ngủ là có thể nuôi tinh-thần, có thể bổ ích cho sanh mạng; cho nên người ta thường hát để ru trẻ con ngủ, ấm chăn cao gối để cầu cho người già ngủ, mà trong lòng vẫn bình-an vui-vẻ không có lo ngại gì hết.

« Nay, chết cũng là ngủ, mà người ta đối với cái chết, trong lòng không được bình-an vui-vẻ, lại có lo ngại, là tại làm sao? Ấy là tại không biết cái lẽ chết, không biết cái thủ-vị chết, và không biết cái tội-ác của sự không chết.

« Người ta chẳng phải là một giống động-vật sao? Động-vật có giống nào mà chẳng chết sao? Mỗi năm chết ba trăm sáu mươi đêm, vậy thì vài mươi năm mà chết một lần, lại chẳng được sao? Chết là sự biến-hóa của cái hiện-tượng của muôn vật; muôn vật đều phải biến-hóa cả, riêng một mình ta lại chẳng phải biến-hóa sao? Ta đến đã, chẳng phải chính ta cầu mà được; vậy thì khi ta đi, hà có thể chính ta cầm mình rồi lại mà được sao? Trong vũ-trụ có ta, mặt trời, mặt trăng, các ngôi sao đều chưa hề biến đổi; khi trong vũ trụ không có ta, thì mặt trời, mặt trăng, các ngôi sao đều biến đổi ngày đi sao? Con người, con mèo, loài chim, loài cá vậy, với ta đây có một mà thôi. Bỗng sanh ra, bỗng diệt đi, sự đó không đủ ngại: Ấy là cái lẽ chết.

Khó-nhọc trong năm bảy giờ thì ngủ một giờ là thích; khó-nhọc trong vài ngày thì ngủ suốt đêm là thích; khó-nhọc trong vài tháng thì ngủ ba bốn đêm là thích; khó-nhọc trong vài mươi năm thì ngủ năm ngày là thích. Ngủ một giấc dài dơi, cũng là cái không thể cũ, dứt cái lo không thể dứt, khỏi sự sóng-gió bất-kỳ: Ấy là cái thủ-vị chết.

Đã gia rồi, trí chẳng bày ra được sự gì, sức chẳng làm nổi được việc gì; cướp miếng ăn của lũ trẻ, sâu-mọt đồng liền hộ gạo của người trong nước; ý-ý như lợn sống, nhúc-nhúc như đui đồng, bởi vậy thành nhân nói rằng: «Già mà chẳng chết ấy là giặc!» Mầy muốn sống lâu ư? Tội mầy lớn lắm! Ấy là cái tội-ác của sự không chết.

Đã biết những lẽ ấy rồi thì chẳng lấy chết làm một sự đau-đớn...

T. D.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Kính cáo cùng chư-vị độc-giả khi đổi chỗ ở, xin gởi tờ hai cắt có và cái bằng cũ, hoặc chỗ ở cũ để bổn-báo dễ sự tìm đổi trong sổ sách, và tiện về gởi báo cho các ngài.

ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO

Chuyện tích-khách

Kinh-Kha

Nước Tàu, hồi đời chiến-quốc, vua Thủy-hoàng nhà Tần, đất hiểm nước giàu, binh hùng, tướng mạnh, lấy đâu đấy mất, đánh đâu đấy tan, thiệt là con hùm dữ ở gầm trời, đầu như cái oai của Nã-phá-luân, Thành-bỉ-tắc ở Âu-châu, cũng chưa chắc là hơn được. Vậy mà có người một mủi dao con, qua mấy từng gác kín, định đâu chết vì cựu-hung thiên-tử ấy ở trong đám đông đủ trăm quan. Anh hùng hay! ngân thu ghe thấy họ tên, ai mà chẳng hình-hương sùng bái! Người ấy là ai? là Kinh-Kha.

Kinh-Kha tiên tổ là người nước Tề, đến đời ông ta sang ở nước Vệ, người Vệ kêu là Khả-khanh-Khanh, sau lại đời sang nước Yên, người Yên kêu là Kinh-Khanh, tánh ưa đọc sách, đánh gươm, có khi đã đem thuật đó nói với Nguyên-quân nước Vệ, Nguyên-quân không dùng, được ít lâu Vệ bị Tần đánh lấy mất, dời đông đôi Nguyên-quân sang xứ Dã-Vương.

Xưa nay anh-hùng hào-kiệt trong lúc trần ai, thường hay cam nhục, chịu hèn, chẳng khác chi những người dương-tục. Nếu không có con mắt tinh lời, thì khó mà phân biệt cho rành. Kinh-Kha lúc còn giang-hồ, có đi qua Du-thứ, cùng với Cái-Nhiếp bàn chuyện đánh gươm, vì ý tứ không hợp. Cái-Nhiếp trừng mắt lườm. Kinh-Kha trở ra. Liền lỗ Dư-thứ lên xe sang Hamđan, lúc Cái-Nhiếp cho người đi gọi, thì Kinh-khả đã đi rồi. Ở tiệm đan-cuối, với một người kẻ em-khách tên là Lỗ-cau-Liễn, một bữa nọ người đánh cờ, vì tranh nhau đường đi, Cầu-Liễn giận mà mắng Kinh-Kha không tả lời, trố ra, từ đó không gặp nhau nữa.

Khi tới nước Yên, chơi với tụi giết chó và một người ai đánh đờn rút tên là Cao-tiêm-Ly, vì đánh hay say rượu, ngày ngày cùng tụi giết chó và Cao-tiêm-Ly đánh chén ở chợ nước Yên. Lúc nửa say, Tiêm-Ly đánh đờn trúc, Kinh-Kha vừa hát vừa khóc ở giữa chợ, thoạt cùng cười, thoạt cùng khóc, coi như bên cạnh không ai. Sang lo, Kinh-Kha là người thâm trầm, ưa đọc sách, cho nên đi tới các nước, đều được những bực hiền-hào giao-kết, ở nước Yên có một người xứ-sở tên là Điền-quang đã Kinh-Kha rất hậu, vì biết là người phi thường.

Hồi đó, thái-tử nước Yên là Đan lâm con tin ở nước Tần mới trốn về, vì có thù riêng, nếu giết vua Tần cho hả, nhưng vì nước nhỏ, chưa thể sao được. Chẳng bao lâu, nước Tần ngày-ngày kéo quân ra Sơn đông, đánh Tề, đánh Sở, đánh ba nước Lấu, như tằm ăn khắp cả chư hầu, và đã sắp sửa ăn tới nước Yên, vua Yên rất sợ. Thái-tử cũng lo bàn với một viên thái-phó là Cúc-Võ, Cúc-Võ khuyên thái-tử hãy nên tính nước Tần một cách thong thả. Sau thái-tử nóng nẩy không muốn để việc bào thù lần lữa tháng ngày, Cúc-Võ mới giới-thiệu cho thái-tử biết Điền-Quang. Lúc đó Điền-Quang vào cung, thái-tử iếp đãi rất lễ-kính, nhơn khi tả hữu vắng người đem việc mình nằn nỉ kể lể, và xin Điền-Quang giúp đỡ. Điền-Quang cũng cảm động nhưng biết mình tuổi già không làm chi đặng, mới giới thiệu Kinh-kha cho thái-tử và lại nhận lời đi rước về giúp. Trong khi tiễn chân ra cửa, thái tử có dặn Điền-Quang rằng «sự bào thù của tôi, lời nói tiên sanh đều là việc lớn trong nước, xin tiên-sanh chớ có tiết lậu. Điền-Quang cúi mặt cười và xin vâng. Tới nhà Kinh-kha sau khi đã gặp mặt, Điền-quang cung-kính mà rằng: Tôi với ông quen nhau, nước Yên ai cũng biết. Nay thái-tử chỉ biết tiếng khi còn trẻ trẻ, không biết bây giờ tôi đã tuổi già, nên có nói với tôi rằng: «Tôi với Yên hai nước không thể đứng đôi, tôi cũng tiên-sanh để ý». Tôi cũng cảm vì cái tình tri-kỷ của thái-tử không dám để mình ra ngoài công việc, nên có giới-thiệu tức-hạ với thái-tử. Mới tức-hạ qua vào cung, cho thái-tử được tiếp.

Kinh-kha nhận lời. Điền-quang muốn kiếm cách để thích Kinh-kha, mới đem lời thái-tử dặn mình trong khi đi tiễn, kể cho Kinh-kha nghe và lại tiếp rằng:

Đó là thái-tử có lòng nghi tôi rồi vậy. Làm việc mà để cho người ta nghi mình, không phải là đứng hiệp-sĩ. Vậy xin tức-hạ kip-kip qua vào thái-tử, nói rằng Điền-quang đã chết rồi, không dám lộ việc của thái-tử. Liền đâm cổ mà chết. Kinh-kha vào ra mắt thái-tử, nói việc Điền-quang tự-vẫn, và thuật lời Điền-quang cho nghe. Tạm-tử lạy hai lạy, quì gối ra đi, nước mắt chứa-chan, lâu lâu mới nói rằng: Tôi dặn Điền-tiên-sanh đừng nói lộ, là cho việc lớn được thành công. Nay Điền-tiên-sanh đã tự cuối đầu tới tăng không nói, bụng tôi sao đành!

(*còn nữa*)

DICH THO' TÂY

IV

L'ÉTÉ

1 — L'été, la nature éveillée,
Partout se répand en tous sens.
Sur l'arbre en épaisse feuillée,
Sur l'homme en bienfaits caressants.

2 — Tout embrage alors semble dire:
Voyageur, viens te reposer.
Elle met dans l'aube un ourlet,
Elle met dans l'onde un baiser.

3 — Sur les chaumières dédaignées,
Par les maîtres et les valets,
Joyeuse, elle jette à poignées,
Les fleurs qu'elle vend aux palais.

4 — Sur un toit où l'herbe frissonne,
Le jasmin veut bien se poser,
Le lis ne méprise personne,
Lui qui pourrait tout mépriser.

5 — Alors la mousse où la mousse
Sur l'humble chaumière débordé,
Montre avec une fierté douce,
Son vieux mur de roses brodé.

VICTOR HUGO

MÙA HÈ

1 — Cõi trần tươi-tỉnh, hè sang,
Khắp đâu đâu cũng mới quang-cảnh nầy.
Bóng im rợp ở nơi cây,
Vẻ tươi-cười hẳn hiện mày người ta.

2 — Bao nhiêu tăng bóng râm-rả,
Tợ hồ bảo khách: lại mà nghỉ-ngơi.
Bình-minh để một nụ cười,
Thủy-lưu lại để mấy mối cài hôn.

3 — Biết bao chòi lá bỏ dồn,
Tớ thầy sã quần bốc mồn đâu nào.
Lạc-hoan rải nẩm hoa bao,
Để đem đi lại bán vào đền ai.

4 — Hiên nhà khóm cỏ nhẹ lay,
Vần toan tọa-ngọa đóa lài tốt tươi.
Dạ-hương-hoa chẳng để người,
Vốn là giống có thể cười thế-gian.

5 — Lều tranh ai cỏ cơ hàn,
Rêu rong mọc loáng dầy tràng mái trên.
Hãnh-kiêu bày-bỗ vách phên,
Củ-cảng mà có hương chen thêu-thùa...

BÍCH-THỦY

V

A UNE JEUNE MORTE

Comme on voit sur la branche au mois de Mai la rose
En sa première jeunesse, en sa première fleur
Rendre le ciel jaloux de sa riche couleur,
Quand l'aube de ses pleurs au point du jour l'arrose,
La grâce dans sa feuille et l'amour se repose,
Embaumant le jardin et les arbres d'alentour;
Languissante, elle meurt, feuille à feuille déclose
Ainsi en la première et jeune nouveauté,
Quand la terre et le ciel honorent la beauté,
La Parque t'a tuée et cendre tu reposes.
Pour obsèques reçois mes larmes et mes pleurs,
Ce vase plein de lait, ce panier plein de fleurs,
Afin que vif ou mort, ton corps ne soit que roses.

RONSARD

TẶNG HƯƠNG-HỒN
MỸ-NHÂN YỂU-TỬ

Như hồng một đóa cành xuân,
Đang tuần nẩy-nở, đang tuần thiều-niên.
Lịch-xinh trời những ghé ghen,
Hằng-đông sương đượm, lệ phiền rửa trong.
Biết bao duyên thắm, tình nồng,
Ngát-ngào hương gió, vườn hồng cỏ cây.
Mỏi-mòn từng mảnh lá hay,
Trong vòng xuân-sắc mang rầy yểu vong.
Vừa khi đất kĩnh, trời tròn,
Quí Vô-thường ắt cả hồn nơi.
Đang tay dứt sớm chuyện đời,
Trở tàn hồn quế đã ngời yên nào!
Tiếc ai có mấy giọt châu,
Điều ai, xin nhận lệ sầu kính dâng.
Lửa hoa dôi mảnh đầy thương,
Chớ nề u-hiển ngà-ngân phụ nhau!
Hồng-nhan là kiếp hoa đào,
Thác là bậc hãn, sống nào kể chi!!

BÍCH THỦY

Maison Kong Xuong

LAM-PHONG Directeur

71 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon

Bổn hiệu làm đại-lý đèn dầu săn hiệu «Succès» tốt nhứt trong hoàn cầu, đèn Tits Lanali, các thứ đèn dầu lửa, Manchons, xe máy đi, nước mắt chứa-chan, lâu lâu mới nói rằng: Tôi dặn Điền-tiên-sanh đừng nói lộ, là cho việc lớn được thành công. Nay Điền-tiên-sanh đã tự cuối đầu tới tăng không nói, bụng tôi sao đành!

Bổn hiệu cũng làm đại-lý vỏ ruột xe máy, xe keo, xe hơi, hiệu Michelin và Dunlop, đồ phụ tùng xe máy, xe keo thiệt tốt, dầu săn dầu nhớt đủ thứ.

Qui khách vui lòng ghé bổn tiệm, qui khách sẽ được như ý.

Quán Ven Đường 28-Jan-2022

QUÍ ÔNG,

Đến xem các thứ xe chở chuyên hàng hóa chưng tại kho lớn hàng

Etablissements Bainier d'Indochine

AUTO-HALL

Xe chở nặng hiệu **CITROEN, UNIC, LATIL**

Dầu máy kéo nặng chạy trên đường hiệu **LATIL** và **AUSTIN**

từ 5[illegible]0 kgs cho tới [illegible]0 tấn

Xe kéo sức chở nặng bực nào cũng có.

Dầu máy kéo cày hiệu **LATIL** và **AUSTIN**

BỪA và CÀY

CÁCH BUÔN BÁN RẤT HẾT SỨC DỄ

Établissements Bainier d'Indochine

AUTO-HALL

Saigon.

Quán Ven Đường 28-Jan-2022